

Τ Θ Φ Ω Σ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὅσοι ἐκ τῶν λυσάντων τὸ ἀπόρρητον τῶν Οἰκογενειακῶν Ἑσπερίδων δὲν ἐπλήρωσαν ἔτι τὴν συνδρομὴν των, ἀντὶ τοῦ ὑποσχεθέντος δώρου θὰ λαμβάνωσι δωρεὰν ἐπὶ ἓν ἔτος τὸ περιοδικόν. Ἄν δὲ τὸναντίον ἐπιθυμοῦν νὰ λάθωσι τὸ δῶρον, πρέπει νὰ μᾶς ἀποστείλωσι δρ. 3,50 διὰ τὴν ἔτησίαν συνδρομὴν των, ἐπιπλέον δὲ δρ. 0,60 δι' ἕξοδα ἀποστολῆς τοῦ δώρου.

Ὅσοι δὲ πάλιν ἐπλήρωσαν τὴν συνδρομὴν των, παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἀποστείλωσι δρ. 0,60 διὰ τὰ ταχυδρομικὰ ἕξοδα, ἅτινα θὰ ὑποστώμεν κατὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ δώρου.

Οἱ ὅροι οὗτοι ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ἐντὸς καὶ διὰ τοὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως Χανίων κατοικοῦντας κ. κ. συνδρομητάς μας.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΩΝ ΗΘΩΝ ΕΙΝΕ Η ΠΡΩΤΗ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Πᾶσα ἀδιάπλαστος κοινωνία, ἔδει νὰ ἐπιούρη τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐνέργειαν παντὸς ὀνομαμένου, ὅπως ἐκζητῆ καὶ εὐρίσκη τὰ μέσα δι' ὧν ἤθελε ἀνηθηθῆ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν φρικαλέον καὶ ἐπικίνδυνον ἐχθρὸν αὐτῆν ἐκλυσιν τῶν ἠθῶν καὶ τὴν διαφθορὰν τῶν καρδιῶν ἐχθρὸν ἐπίφοβον, ὅστις ὡς Κίρης θέλγει τὰς ψυχὰς τῶν θνητῶν καὶ ὡς Σηρὴν κατακλεῖ τὰ ὦτα αὐτῶν. Γνώστου ὄντως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ρέπει πρὸς τὴν κατώφερειαν ἀπὸ φύσεως καὶ ὅτι εὐκόλος καὶ βραχεῖα ἢ πρὸς τὸ κακὸν ὁδὸς, μακρὰ δὲ καὶ ἀνάτης ἢ πρὸς τὸ ἀγαθόν, ἔδει ἐν πάσῃ ἀρτίσυστάτῳ καὶ ἀμορφώτῳ κοινωνίᾳ νὰ τίθενται εἰς ἐκείνην μὲν φραγμοί, εἰς ταύτην δὲ νὰ αἴρηται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων πᾶν τὸ ἐπιπροσθοῦν πρὸς εὐχερῆ διαύυσιν. Καὶ ὅτι τῶ ὄντ. ἤρχισε νὰ ἐκχειλιζῆ ἡ ἐκλυσὶς καὶ ἐκρύλισις τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὰς νεωτέρας κοινωνίας τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ ἐπενεγκόντος τὴν διαφθορὰν τῆς συνειδήσεως καὶ διαχέοντος τοὺς ἰσθόλους αὐτοῦ γυμνοὺς καὶ τὰς

τάξεις τῆς ἀνθρωπότητος. Οὐδεὶς ὁ μὴ διαβλέπων καὶ ἀνομολογῶν.

Παρὰ ταῖς ἀρχαιοτέραις κοινωνίαις τῆς Εὐρώπης, εἰς τὰ λατινικὰ δηλαδὴ φύλα παρὰ τὰ ὅσα ἐξεκόλαψεν, ἐτράφη καὶ ἐκραταιώθη λίαν ἐνωρίς ὁ ψευδοπολιτισμὸς οὗτος πληρωθεὶς χάριτος καὶ προαγωγῆς, ἡ ἐκλυσὶς καὶ διαφθορὰ τῶν ἠθῶν ἀφίκετο εἰς τὸ ζεῖθ καὶ ἀποτελεῖ ἤδη μετὰ τῆς ἀηδοῦς ἐπιπολαιότητος τὸ κορύφωμα τῆς κακίας τοῦ ἀτελοῦς ἀνθρώπου. Πρὸς τὴν Γαλλικὴν κοινωνίαν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν ταύτην τῆς κοινωνικῆς ὀλισθηρότητος ἀμιλλῶνται ἅπασαι αἱ φυλαὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Μόνον παρὰ ταῖς Ἀγγλοσαξωνικαῖς φύλοις διατηρεῖται εἰσέτι κάποια αὐστηρότης, ἥτις ἐν κινδυνεύει ὅτι θέλει ἐπὶ πολὺ διατηρηθῆ.

Τὸν κίνδυνον τοῦτον ἐπισημαίνει πολλοὶ πολιτικὸί τῆς Ἀγγλίας ἄνδρες ἀποφαινόμενοι καὶ προλέγοντες τὴν φοβερὰν ἐξάπλωσιν τῆς κοινωνικῆς ταύτης φαγεδαίνης, ζητοῦντες δὲ παρὰ τῶν ἀρμοδίων τὴν πρόληψιν τοῦ κακοῦ.

Διὰ τῆς ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν καὶ τῆς διαφθορᾶς τῶν συνειδήσεων, ἀνέκραξε τελευταῖον ἐν τῷ Ἀγγλικῷ Κοινβουλίῳ μέγας πολιτικὸς ἀνὴρ, καταστρέφονται τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ ὅσον μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ ἂν ὦσι. Διεφθάρη ἡ συνείδησις τοῦ πολιτικοῦ; ἐστερηθῆ πάσης, αὐτεβουλίας καὶ ὑπήχηται εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐρμαίων. Ἀπώλεσε τὰ ἦθη ὁ οἰκογενειάρχης; ἀπεσυνετέθη ἡ οἰκογένεια καὶ ἐξέλειψε πᾶς ἠθικὸς δεσμὸς μετὰ τῶν μελῶν τῆς. Παρέκλινεν ὁ ἀστός τῆς προσήκουσης ἀγωγῆς πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ πολιτείαν; ἡ παρέκκλισις εἶ-αι ἀπόρροια διασαλεύσεως τῶν ἠθῶν καὶ ἀποτελεῖ τὴν χαλάρωσιν τῆς ἀτομικῆς εὐδαιμονίας. Οὕτω καὶ ὁ πολιτικὸς, καὶ ὁ οἰκογενειάρχης, καὶ ὁ ἀστός, καὶ πᾶν μέλος τῆς κοινωνίας, συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀποσύθησιν τοῦ τε πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ εἰκοδομήματος καὶ ὑποσκάπτουσι τὰ θεμέλια αὐτοῦ, ὅταν ἐν ταῖς κοινωνίαις ἀπολεσθῶσι τὰ ἦθη καὶ ὅταν φθαῶσιν αἱ συνειδήσεις. Εἶπον ὅτι ἐν Γαλλίᾳ προῆλθεν ἡ τῶν ἠθῶν ἀπώλεια ἐκ τοῦ κληρικοῦ σαρκίου, ὅπερ ἐξακλουθεῖ νὰ λυμαινηταὶ ἕκτοτε τὰς κοινωνίας καὶ νὰ καταστρέφῃ αὐτάς. Εἰς τὸν κληρὸν ἀπέδωκαν κυρίως τὴν πρώτην ρίζαν τοῦ κακοῦ. Ἐπλανήθησαν. Ἴσως ἐν τῇ ἀγερωγίᾳ αὐτοῦ ἐκ παραλλήλου μετὰ τῆς τυραννιστροφῆς καὶ ἐλευθεροφρόνου μοναρχίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πρὸς καιρὸν ἐπέδρασεν ἄλλ' ἢ ἐλάττωσις τῶν ζωϊκῶν δυνάμεων, ἡ ἀπώλεια τῆς ἠθικῆς καὶ ἡ ἐξασθένησις τῆς ἀτομικῆς φύσεως, ὀφείλονται εἰς τὸν ἐπικρατήσαντα ψευδοπολιτισμὸν, ὅστις δὲν ἄφησεν οὐδὲ αὐτὸν τὸν σύζυγον εὐδαιμόνα. Ἐντεῦθεν ἡ ἀπώλεια τῶν ἠθῶν καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς ἠθικῆς ἐν τῇ κοσμοϊστορικῇ πόλει τῶν Παρισίων ἀφ' ἧς, ὡς ἀπὸ κρονοῦ ἔρρευσαν τὰ ἰσθόλα νάματα τῆς

ὀλεθρίας ἐκλύσεως τῶν ἡθῶν εἰς ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Οὕτω ἡ πρώτη πόλις ἡ δεῦσα τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐγκαινιάσασα τὰ προσήκοντα δικαιώματα τοῦ ἀτόμου εἰς ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, ἐγένετο ἡ κυρία οἰτία, ἥτις ὡς ἐκατόγχιερ Βρυάρεω, ὤρεξε τὰς χεῖρας δευμαλέας ὅπως ἀρπάσῃ τὸ τιμαλφέστερον προῖόν τῶν ἐλευθεριῶν.

Ὅταν ἡ ἀνθρωπότης ἀπώλεσε τὰς φυσικολογικὰς αὐτῆς ὀρέξεις καὶ ἐστερήθη τῶν ὁρμῶν καὶ τάσεων τῆς προγονικῆς τῆς γενεᾶς, ἀπὸ τότε ἤρξαντο νὰ γίνωνται κατὰδῶλα τὰ σημεῖα τῆς παρακμῆς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τότε κατέστη τέλεια, κατὰ τὴν ἔκφρασιν ἀρχαίου φιλοσόφου ἀπεχωρίσας ἑαυτὸν τοῦ προγονικοῦ γένους περιβλόμενος ἔκτοτε κόμπον καὶ πλάνην, ὅπερ ἐστὶ τὸ πρῶτον σύμπτωμα τῆς διασθορᾶς. Τὰ λατινικὰ φύλα παρέχουσιν ἥδη προφανῆ σημεῖα τῆς τοιαύτης καταπτώσεως, ἀλλ' ὡς εἴρηται καὶ παρὰ ταῖς Ἀγγλοσαξωνικαῖς φυλὰς ὑποφάσκει τὸ κακὸν καὶ ἐπικεῖται ἡ ἐνσκηψὶς τοῦ ἄνδρος εἰσακκουσθῶσιν αἱ ἐκρηγνύμεναι φωναί. Ἐσχάτως κατὰ τὸ περιοδικὸν «Τὰ μ.» ἐν μέλος τοῦ Ἀγγλικῶ Κοινοβουλίου πολὺν ἤγειρε θόρυβον καὶ μεγάλως τὴν προσοχὴν ἐπέστησε τοῖς ἀρμόδιαις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ἀπαισιῶν συμπτωμάτων τῆς ἐκλύσεως τῶν ἡθῶν, εἰς ἣν ἀποδίδει τὴν καθ' ἐκάστην ἐπιτειομένην στειρώσει τῶν συζύγων δικαίως νομιζομένην μεγάλην καὶ ἀνεπανόρθωτον ἐθνικὴν δυστυχίαν.

Ὁ Ἀγγλος βουλευτὴς ἐγνώρισεν εἰς τὸ Κοινοβούλιον τῶν Ἀγγλῶν, ὅτι ἐν Λονδίῳ καὶ τῇ ἐπαρχίᾳ Μίδλεσετ τὸ κακὸν ὑπερέβη τὰ ὅρια καὶ ἀπέδειξε κατόπιν διὰ μακρᾶς ἐρεύνης ὅτι ἡ εὐδαιμονία τῶν συζύγων προβαίνει κλονιζομένη, ἔφθασε δὲ εἰς τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα, ἅπερ χαρακτηρίζουσι τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκλύσεως τῶν Σαξωνικῶν καινῶν.

Γυναῖκες ἐγκαταλείψασαι τοὺς συζύγους, τῶν ἀκολουθήσασαι τοὺς ἐραστάς των	1,368
Σύζυγοι ἐγκαταλείψαντες τὰς γυναῖκάς των	2,371
Ζεύγη ἐκουσίως διαζευχθέντα	4,120
Ζεύγη ζῶντα ἐν πολέμῳ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην	191,023
Ζεύγη μιτοῦντα ἄλληλα, δημοσίᾳ ὁμῶς προσποιούμενα ἐλαφρὰν τινα ἀγάπην	162,320
Ζεύγη ζῶντα ἐν ὁρατῇ ἀδικφορίᾳ	540,132
Ζεύγη νομιζόμενα εὐτυχῆ ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ μὴ συμβιβάζομενα ἐν τῷ ἰδίῳ βίῳ	1,102
Ζεύγη εὐτυχῆ ἐν ἀντιπαρθέσει μὲ ἄλλα πολὺ περισσότερον δυστυχῆ	135
	<hr/> 902,571

Ὁ ἰδιότροπος στατιστικολόγος βεβαίως, ὅτι ἐν γνωρίζει εἰμὴ ἐπτά μόνον ζεύγη ἀληθῶς εὐτυχῆ ἐν Λονδίῳ
II.

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΤΕΡΑΣ

[Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον]

Τὸ καθ' ἡμᾶς ἡ γνώμη τῶν ὑποστηρίζόντων, ὅτι ἡ Ἀπτερα ἐκεῖτο εἰς τὸ Παλαιόκαστρον τῆς Κισάμου δὲν εἶναι ἀποχρώντως δεδικαιολογημένη καὶ βάσιμος, ὡς ἐπίσης ἄνευ ὑποστάσεως ἐξε-

λέγχονται καὶ αἱ γνώμαι τῶν θελώντων νὰ ὑποστηρίξωσιν, ὅτι ὑπῆρξαν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Κρήτῃ δύο πόλεις ὑπὸ τὸ ὄνομα Κισάμος. Οἱ δὲ συλλογισμοὶ τοῦ Olivier δὲν εἶναι ποσῶς ὀρθοί, διότι δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῆ, ὅτι ὁ Στράβων ἠπατήθη ὡς πρὸς τὴν ἀπόστασιν, ἣν καθορίζει μεταξὺ Κυδωνίας καὶ Ἀπτέρας, καθόσον ἐκ τῶν περιωθέντων μέχρι σήμερον μνημείων κατεδείχθη καὶ ἐβεβηκίωθη, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ρηθήσεται, ἡ ἀκρίβεια τῆς ὑπὸ τοῦ Στράβωνος μετὰ τῶν δύο τούτων πόλεων καθοριζομένης ἀποστάσεως. Ἐὰν δὲ παραδεχθῶμεν ὡς ὀρθὴν τὴν γνώμην τοῦ Saint-Croix ἣν ὁ Olivier ἐπικαλεῖται, ὅτι ἡ Κυδωνία ἐκεῖτο 40 στάδια μακρὰν τοῦ ἐπινείου αὐτῆς, τὴν δὲ Ἀπτεραν ὑποθέσωμεν ὡς κειμένην ἀπέναντι τῆς Κισάμου, τότε ἡ μεταξὺ τῶν δύο πόλεων, ἡ τῆς Ἀπτέρας δηλονότι καὶ τῆς Κυδωνίας ἀπόστασις δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος περὶ αὐτῆς λεγόμενα.

Ἡ δὲ τελευταία γνώμη τοῦ Tournefor περὶ τῆς παρασθορᾶς τοῦ σχετικοῦ χώρου τοῦ Στράβωνος, ἡ ὡς γελοία ὑπὸ τοῦ Pashley χαρακτηριζομένη, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς τοιαύτη. Ἡ ἔλλειψις ὁμῶς τοῦ Tournefor εἶναι, ὅτι ἀπέφυγε νὰ ἐγκύψῃ βαθύτερον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, διότι ἐμβριθεστέρα ἐπὶ τούτῳ μελέτη θὰ ἐνίσχυεν ἐτι πλέον τὴν γνώμην του ἐκείνην. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Poesche καὶ τοῦ Pashloï, εἰ καὶ αὗται συμβάλλουσι πως εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τοῦ καθορισμοῦ τῆς τοποθεσίας τῆς Κυδωνίας, ἀφίνουσιν ὁμῶς ἄλυτον τὸ κυρίως ἐκ τοῦ συζητουμένου χωρίου τοῦ Στράβωνος προκύπτον ζήτημα τῆς τοποθεσίας τῆς Ἀπτέρας καὶ τοῦ ἐπινείου αὐτῆς, τῆς Κισάμου.

Ἄλλ' ἐξετάσωμεν τὰ προκείμενα ζητήματα μεθοδικώτερον. Καὶ πρῶτον, τίς ἦτο ἡ ἀκριβὴς τοποθεσία τῆς Πολυρρήνης;

Ὅτι ὁ Πολυρρήνη καὶ οὐχὶ ἡ Ἀπτερα ἐκεῖτο εἰς τὴν θέσιν, ἐν ἣ σήμερον ὑπάρχει τὸ Παλαιόκαστρον Κισάμου, εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας. Κατὰ τὸν Στράβωνα, ἡ Πολυρρήνη ἀπέειχε τῆς θαλάσσης μὲν τριάκοντα, τῆς Φαλασάρνης δὲ ἐξήκοντα στάδια. Πράγματι ἡ ἀπόστασις τοῦ Παλαιόκαστρον Κισάμου ἀπὸ τῆς πρὸς βορρᾶν αὐτοῦ θαλάσσης εἶναι τὸ ἥμισυ τῆς ἀποστάσεως, ἥτις χωρίζει αὐτὸ ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν αὐτοῦ παραλίου θέσεως, ἐν ἣ φαίνονται τὰ εἰρήπια τῆς Φαλασάρνης καὶ ἥτις σήμερον ὀνομάζονται Κοῦττι. Ὅπως γένομαι δὲ μᾶλλον καταληπτὸς, λέγω, ὅτι, ἐνῶ ἀπὸ τῆς παραθαλασσίου κωμοπόλεως Καστελλίου Κισάμου ἐφθασα εἰς Παλαιόκαστρον μετὰ περίπου πορείαν μιᾶς ὥρας καὶ ἐνδὸς τετάρτου, ἡ ἀπὸ Παλαιόκαστρον μέχρι Φαλασάρνης πορεία μου διήρκεσε πλέον τῶν δύο ὥρων.

Πλήν τούτου ἡ χώρα τῶν ἀρχαίων Πολυρρη-
νίων, ἡ σήμερον Κίσαμος καλουμένη, εἶναι πρὸς
δυσμᾶς ἄπορος τῇ χώρᾳ τῶν Κυδωνιατῶν, ἣτις
καὶ σήμερον ἐτι καλεῖται ἐπαρχία Κυδωνίας·
τοῦτο δὲ συμφωνεῖ ὡσαύτως πληρέστατα πρὸς
τὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Στράβωνος λεγόμενον: «πρὸς
ἐσπέραν δ' ἄποροι τοῖς Κυδωνιάται Πολυρρήνιοι».

Ὁ Meursius π. χ. φαίνεται παραδεχόμενος,
ὅτι ἡ Ἄπτερα ἐκεῖτο παρὰ τῇ θέσει, ἐν ἣ φαίνον-
ται σήμερον τὰ ἐρείπια τῆς Κισάμου, διότι μνη-
μονεύων τὸ ἀνωτέρω χωρίον τοῦ Στράβωνος
προστίθῃσιν ἀμέσως κατόπιν, ὅτι ἡ Κίσαμος
αὕτη ὑπῆρξεν ὁ δωδέκατος ἐπισκοπικὸς θρόνος
τῆς Νήσου. Ὁ ἐπισκοπικὸς δ' οὗτος θρόνος εἶναι
ὁ τῆς σημερινῆς ἐπαρχίας τῆς Κισάμου, ἣς ὁ
ἐπίσκοπος καὶ σήμερον ἐτι φέρει τὸν τίτλον «ὁ
Κισάμου».

Ὁ Πευτιγγέριος λεγόμενος πίναξ σημειοῖ δύο
πόλεις ὑπὸ τὸ ὄνομα Κίσαμος, ἐξ ὧν τὴν μὲν εἰς
ἀπόστασιν 8 μιλίων πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κυδω-
νίας, τὴν δ' ἑτέραν εἰς ἀπόστασιν 32 μιλίων
πρὸς δυσμᾶς αὐτῆς. Ἔτεροι, ἐν οἷς κυρίως ὁ
D'Anville, τὸν πίνακα τοῦτο ἀναλύοντες, θεω-
ροῦσιν ἐσφαλμένην τὴν ἰδέαν περὶ τῆς ὑπάρξεως
δύο πόλεων ὑπὸ τὸ ὄνομα Κίσαμος καὶ προτεί-
νουσι τὴν διόρθωσιν τοῦ ἐν τῷ εἰρημένῳ πίνακι
παρατηρουμένου τούτου λάθους.

Ὁ Γάλλος Piton de Tournefort, ὅστις ἐπε-
σκέφθη τὴν νῆσον περὶ τὸ ἔτος 1700, κατ' ἀρχὰς
μὲν ὑποτίθησι τὴν Ἄπτεραν εἰς τὴν θέσιν τοῦ
σημερινοῦ Παλαιοκάστρου τῆς Κισάμου λέγων:
Τῇ 26 Ἰουλίου μετέβημεν εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ
Παλαιοκάστρου, κατὰ τὴν δημώδη ἑλληνικὴν
γλῶσσαν· οἱ κάτοικοι ἀγνοοῦσι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα
αὐτοῦ· φαίνεται ὁμοίως, ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρξεν ἡ πόλις

τῆς Ἄπτερας, διότι ὁ Στράβων διηγεῖται, ὅτι ἡ
Κίσαμος ἦτο τὸ ἐπίνειον αὐτῆς. Πράγματι δὲ ἡ
Κίσαμος εἶναι λιμὴν ἐν μεγάλῳ κόλπῳ σχημα-
τιζομένῳ ὑπὸ τῶν Ἀκρωτηρίων Γραμβούσης καὶ
Σπάθα.

Παρακατιῶν ὁμοίως ἀμφιβάλλον περὶ τοῦ ὀρθοῦ
τῆς γνώμης τοῦ ταύτης ὁ Tournefort λέγει:
« Ἄλλὰ δὲν ὑπάρχει οὐδὲν τὸ ἀσφαλές καὶ βέ-
βαιον, ὅσον ἀφορᾷ τὰ μέτρα τῶν ἀρχαίων, ἢ τὸ
χωρίον ἐκεῖνο τοῦ Στράβωνος εἶναι ἴσως παρε-
φθαρμένον ».

Τὴν τελευταίαν ταύτην γνώμην τοῦ Tournefort
χαρακτηρίζει ὡς γελοῖαν ἕτερος ξένος περιηγη-
τῆς καὶ ἀρχαιολόγος, ὁ Ἄγγλος Pashley, διὰ
τῶν ἐξῆς: « Τὸ μέσον, δι' οὗ ὁ φυσιολόγος θέλει
νὰ ἐξέλθῃ τῆς δυσκολίας ταύτης εἶναι διασκεδα-
στικόν ».

Ὁ Pococche ἐν τῇ αὐτῇ δυσχερείᾳ εὐρεθεὶς
προσεπάθησε ν' ἀπαλλαγῇ ταύτης δι' ἄλλης με-
θόδου. Ὁφελούμενος ἐκ τοῦ ἀμφιβόλου τῆς το-
ποθεσίας τῆς Κυδωνίας, τάσσει ταύτην εἰς ἀπό-
στασιν πέντε μιλίων πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν τῆς
σημερινῆς πόλεως τῶν Χανίων, ἵνα οὕτω συμβι-
βάσῃ, ὡς λέγει, τὰς ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καθορι-
ζόμενας ἀποστάσεις. Τὸ αὐτὸ σύστημα ἀκολου-
θῶν καὶ ὁ Pashley, ἠθέλησε καὶ οὗτος νὰ τάξῃ
τὴν Κυδωνίαν εἰς τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ χω-
ρίου Γεράνι, λέγων· «πιθανῶς ἕνεκα τῆς δυσκο-
λίας τοῦ συμβιβάσαι τὴν ἀπόστασιν τοῦ Στρά-
βωνος μετ' ἐσφαλμένης ὑποθέσεως, ἠναγκάστη-
μεν ὡσαύτως νὰ ὑποδείξωμεν ὡς εἰς τὸ χωρίον
Γεράνι ὑπάρξαντα τὰ ὑποτιθέμενα ἐρείπια τῆς
Κυδωνίας ».

Ὁ Olivier παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς: « Ἐὰν ἡ Κί-
σαμος, κειμένη μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Γραβού-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε ῥηθέντων ἔπεται ὅτι πρέπει ἡ
τῶν γονέων πρόνοια νὰ προηγήται μὲν τῆς γεννήσεως
τοῦ τέκνου, ἀλλὰ νὰ μὴ περιπίπτῃ εἰς τὸ ἄλλον ἄκρον
τῆς φιλοδοξίας καὶ τοῦ πλημμελοῦς ὑπελογισμοῦ. Οὐ-
δὲν ἔχομεν καθῆκον νὰ καταλίπωμεν εἰς τὰ τέκνα μα-
τὴν ἀφθονίαν καὶ τὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον δὲν κατέχο-
μεν ἡμεῖς αὐτοί, διότι, ὡς πρὸ μικροῦ ἐρρήθη, ἐν τῷ
πλοῦτῳ δὲν ἔγκειται ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία οὔτε
ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἐντιμὸς τεχνίτης,
ὁ πρότερον μὲν ὑπὲρ δύο ἐργαζόμενος, νῦν δὲ θέλων
νὰ διαθρέψῃ τρεῖς, ἀρκεῖ νὰ διδάσκῃ τὸ τέκνον του
ὅπερ αὐτὸς μετέρχεται ἐπιτήδευμα καὶ νὰ τὸ ἀνα-
δείξῃ οὕτως ὠφέλιμον τῆς κοινωνίας μέλος. Ὁ μέγας
Montesquieu εἶπεν: « Ὁ πατὴρ ὀφείλει νὰ ἀναθρέψῃ
καὶ ἐκπαιδεύσῃ τὸ τέκνον· δὲν ὀφείλει ὁμοίως νὰ τὸ κα-
ταστήσῃ κληρονόμον. » Τὸν φιλόπονον δὲ καὶ ἐντιμὸν
ἐργάτην τὸν διδάσκοντα τοὺς παῖδάς του τὸ ἴδιον ἐπι-

τήδευμα πάντες ἐκτιμοῦσι πολὺ μᾶλλον ἢ τινὰς χιλι-
αδούχους, οἵτινες ἐπλούτισαν κερδοσκοποῦντες ἐν τοῖς
χρηματιστηρίοις καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν ἀδράνειαν καὶ
τὴν ὀκνηρίαν, διακυβεύοντες τὴν τε ἑαυτῶν καὶ τὴν
τῶν ἄλλων περιουσίαν· ἐκτιμοῦσιν αὐτὸν μᾶλλον ἢ
τὸν κτηματίαν τὸν μηδαμῶς φροντίζοντα ν' ἀποθῇ
ὠφέλιμος εἰς τὸν πλησίον καὶ νὰ ἀποτίσῃ τὸ ὀφειλό-
μενον εἰς τὴν κοινωνίαν, ὡς ἔπραξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
Ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ σχεδίων φαντασιωδῶν
καὶ ἀπραγματοποιήτων, ἀλλὰ περὶ καθηκόντων σπου-
δαίων, τὰ ὁποῖα εἰς πάντας ἐπιβάλλονται ἐξ ἴσου,
καὶ τὰ ὁποῖα ἅπαντες κέκτηνται τὴν ἰκανότητα νὰ
ἐκτελέσωσι.

Τίς δὲ θὰ πάθῃ ἕνεκα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν
πρὸς τὰ τέκνα ἐπιβαλλομένων καθηκόντων; ὁ τόπος
θὰ ὑποφέρει, ἐπειδὴ τὰ τέκνα, εἰς ἑαυτὰ ἐγκατα-
λειπόμενα, ἀβοήθητα καὶ ὅλως ἄμοιρα τῶν τῆς ὑ-
πάρξεως μέσων, ἢ ἀποθνήσκουσιν, ἢ γίνονται μάσ-
τιξ τῆς κοινωνίας· ὁ πατὴρ ὁμοίως βλέπων τὸ παιδίον
παρ' ἐκείνου προσδοκῶν ὅλον αὐτοῦ τὸ μέλλον, θὰ
ἀρυσθῇ νέας δυνάμεις, ὑψηλότερα καὶ γενναιότερα
αἰσθήματα, καὶ θὰ συναισθανθῇ ἑαυτὸν πολλῶ μεί-
ζονα ἢ προτοῦ, ἐπειδὴ ὡς ὑπάρχει μεγαλειότης βα-

σης καὶ Σπάθα εἰς ἀπόστασιν 20 μιλίων πρὸς δυσμὰς τῶν Χανίων, ὑπῆρξεν ἄλλοτε τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀπτεράς, ὡς τοῦτο εἶναι ἑναργές, κατὰ τὸ κείμενον τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, καὶ ἔαν τὰ Χανία κείνται ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς Κυδωνίας, ὡς κοινῶς πιστεύεται, ὁ Στράβων ἠπατήθη λέγων, ὅτι ἡ Ἀπτερα ἀπέειχε δέκα μίλια τῆς Κυδωνίας.

Ἄλλ' ἔαν ἡ Κυδωνία ἀπέειχε τεσσαράκοντα στάδια τοῦ ἐπινείου αὐτῆς, ὡ πιστεύει ὁ συγγραφεὺς «τῆς νομοθεσίας τῆς Κρήτης», σελ. 473, τότε εἶναι πιθανόν, ὅτι εἶδομεν τὰ ἐρείπια τῆς πόλεως ταύτης καὶ ὅτι τὰ ἐρείπια τῆς Ἀπτεράς εἶναι εἰς ἀπόστασιν 10 μιλίων πρὸς δυσμὰς, ἀπέναντι τῆς Κισάμου. ὡς ὁ Στράβων λέγει».

ΜΕΛΕΤΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΜΟΡΦΩΝΕΙ ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ;

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ

«Ἡ ἀξία καὶ ἡ ἰσχὺς κράτους τινὸς ἐξαρτᾶται μᾶλλον ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῶν πολιτῶν, ἢ ἐκ τοῦ εἶδους τῶν νόμων».

SMAYLS

«Εὐτυχὲς τὸ ἔθνος, τὸ τυχὸν ἀγαθοῦ πολιτεύματος, εὐτυχέστερον δὲ τὸ τυχὸν χρηστοῦ λαοῦ», εἶπεν ἀρχαῖός τις τῆς Ἑλλάδος φιλόσοφος. Εἰς τὸν ἐπιχειροῦντα ὅμως νὰ προβῇ ἔτι ἀπώτερω μορφῶνται τὸ ἐρώτημα: Ἔθνος, ἔχον χρηστὸν λαόν, ἀναδεικνύσει καὶ ἀγαθὸν πολίτευμα, ἀλλ' ἔθνος, ἔχον ἀγαθὸν πολίτευμα, δύναται νὰ μορφώσῃ καὶ χρηστὸν λαόν; Ἐν ἄλλαις λέξεσιν: Οἱ πολῖται ἀναδεικνύουσιν ἀγαθὸν πολίτευμα, ἀλλὰ καὶ τὸ πολίτευμα μορφώνει χρηστὸν πολίτην;

Ὅπως ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτοῦ καὶ δυνηθῶμεν, νοποῖ ἔτι ἀπὸ τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς τοῦ Γυμνασίου μαθήσεως τὸ κολύμβημα, ἄρτι δὲ καὶ εἰς τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τὸν λειμῶνα ἀφειθέντες, νὰ ἐκφέρωμεν ἀσθενεῖ, ὡς αἱ δυνάμεις ἡμῶν, σκέψεις, μὲ πτέρυγας ταχύτερας ἀετοῦ ἢ ἀναδράμωμεν εἰς τοὺς

παλαιούς χρόνους καὶ καταλήγοντες εἰς τοὺς νεωτέρους ἐξετάσωμεν πολίτας καὶ πολιτεύματα.

Οἱ Ἀθηναῖοι, τὸν πάλαι χρόνον, εἶχον δημοκρατικὸν πολίτευμα, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἀριστοκρατικόν· καὶ ἐν τούτοις ἐνδοξοὶ ἀμφοτέρω ὑπὸ ὅλως διάφορα πολιτεύματα ἐφθασαν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης των. Σόλων, ὁ νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν, καὶ Λυκούργος ὁ τῆς Σπάρτης, ἀλλοεῖα πολιτεύματα καὶ νόμους ὅλως διαφόρους ἔθεντο. Ὁ Σόλων ἤθελε τὴν ἰσότητα, ὁ Λυκούργος τὴν ὑπεροχὴν· καὶ ἐν τούτοις ἀμφοτέρω ἀνύψωσαν τὰ ἐκυτῶν πατρίδας. Οἱ θεσμοὶ τῆς Σπάρτης, καταθλιπτικοὶ καὶ τραχεῖς, ἰσχύσαν, οὐχὶ ὡς παντοῦ ἀλλοῦ διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐλευθέρως τῶν παντοδυνάμων πολιτῶν θελήσεως, οἵτινες, καίτοι εἶχον τὰ ὅπλα καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς χεῖρας αὐτῶν, ἐξηκολούθουν ἐπὶ τοσαύτας γενεάς ὑπο-

σιλέων οὕτως ὑπάρχει καὶ τις ἄλλη μεγαλειότης, μᾶλλον προσιτὴ εἰς ἅπαντας καὶ ἦττον διαμφισβητούμενη, — ἡ μεγαλειότης τοῦ οἰκογενειάρχου. Ἄλλὰ τὸ ἀνατρέφειν τοὺς παιῶν μέχρι τῆς ἡλικίας καθ' ἣν δύναται νὰ ἐπαρκῶσιν αὐτοὶ εἰς τὰς ἀνάγκας των, καὶ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸ ἴδιον ἐπιτήδευμα, τοῦτο εἶνε ὁ καλούμενος βίος ὑλικὸς ἢ ὁ ἄρτες τοῦ σώματος. Ὁ βίος ὅμως ὁ ὑλικὸς δὲν εἶνε εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπερχρῶν· προσδεῖται τοῦ βίου τοῦ πνευματικοῦ· ἡ φυσικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἀνατροφή ἔχει ἀνάγκην τῆς ἠθικῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Τὴν ἐκπαίδευσιν δὲν δύναται ἅπαντες νὰ δώσωσιν ἐφ' ἐαυτῶν· αἱ καλῶς διοργανωμέναι καὶ πεπολιτισμέναι κοινωναὶ ἐγκαθιέρουσιν σχολεῖα δημόσια, ἐνθα τῶν μὲν πενήτων τὰ τέκνα ἐκπαιδεύονται ἀναλώμασι τῆς κοινότητος, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τῶν εὐπορούντων, ἐπειδὴ ἡ κοινωνία πρέπει νὰ φυλάττη καὶ ἐξοικονομῇ τοὺς πόρους τῆς διὰ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην αὐτῶν. Ἡ ἠθικὴ ἐκπαίδευσις εἶνε ἀπαραίτητος. Οὔτε τὸ θρησκευτικὸν μάθημα, οὔτε τὰ διδακτικὰ βιβλία, οὔτε αἱ περὶ ἠθικῆς διδασκαλίαι ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τὰς νεανικὰς καρδίαις τοσοῦτον ὅσον τὸ παράδειγμα τῆς χρηστότητος, τῆς συνέ-

σεως καὶ τῆς χρηστοῦθειας, τὸ ὅποιον ὁ πατὴρ ἐντὸς τῆς ἰδίας οἰκογενείας παρέχει εἰς τὰ τέκνα του. Τεῖα αὕτη ἡ ἀληθὴς ἐκπαίδευσις, ἣν ἕκαστος ὀφείλει καὶ δύναται νὰ δώσῃ, καὶ ἦτις ἀνυψοῦσα τοὺς ἀνθρώπους ἐπιτυγχάνει πληρέστατα τοῦ σκοποῦ αὐτῆς ὅποταν ἐγκαινοσθῇ ἐν αὐτῇ τῇ οἰκογενείᾳ, καθισταμένη αὐστηρὰ μὲν καὶ σπουδαία ὑπὸ τοῦ πατρὸς, τρυφερὰ δὲ καὶ γλυκεῖα ὑπὸ τῆς μητρός. Τοιαῦτα τὰ δύο ὑψηλὰ τῶν γενεῶν καθήκοντα πρὸς τὰ τέκνα, ἡ φυσικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἀνατροφή καὶ ἡ ἀνατροφή ἢ ἠθικὴ τὴν διττὴν ταύτην ἐντολὴν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ πᾶς ἄνθρωπος, ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρχῃ τίμιος, ἐπειδὴ πᾶς μὴ τοιοῦτος καλῶς θὰ ἐπραττε μὴ ἐπιδιδόμενος τὸ παράπαν εἰς τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων του.

Καθὼς οἱ γονεῖς πρὸς τὰ τέκνα, οὕτω πάλιν καὶ τὰ τέκνα ἔχουσι πρὸς τοὺς γονεῖς πολλὰ καθήκοντα ἰσρά, πρὸ πάντων τὴν ὑπακοήν ἐφ' ὅσον δὲν ἐφθασαν εἰς τὴν νόμιμον ἡλικίαν, ἐπειδὴ τὸ πατρικὸν ἀξίωμα ἔνα ἀπλῶς προσιθεται σκοπόν, νὰ τὰ διαπλάσῃ, ἀνυψώσῃ καὶ ἀναδείξῃ ἀνθρώπους· παύεται λοιπὸν ἅμα κατορθῶσαν τὸν σκοπὸν ἐκεῖνον, ἐπειδὴ τὸ πατρικὸν ἀξίωμα εἶνε μίξ οὐράνιος ἐξουσία, ἰσρατεία ἀληθῆς, ἐντολὴ ἠθικὴ ἅμα καὶ θρησκευτικὴ. Ἄμα ἐκτελεσθείσης ταύ-

κύπτοντες εἰς τὸν καταναγκασμὸν ἐκεῖνον. Τὸ πολίτευμα τῶν Ἀθηναίων ἦτο τοιοῦτο, ὥστε, ὡς καὶ ὁ Περικλῆς ἔλεγε περιγράφων τὴν πολιτικὴν τῶν Ἀθηναίων κατάστασιν ἐν ἐπιταφίῳ λόγῳ του, ὃν διέσωσεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θουκυδίδης¹⁾, οἱ Ἀθηναῖοι δὲν εἶχον νὰ ζηλεύσωσι τοὺς γείτονας αὐτῶν ἐνεκα τῶν ἰσῶν των «Τὸ πολίτευμα ἡμῶν λέγει, ὀνομάζεται δημοκρατία, διότι διαρκῶς ἀφορᾷ εἰς τὴν τῶν πολλῶν εὐδαιμονίαν, καὶ ὄχι εἰς τὴν τῶν ὀλίγων· καὶ εἰς μὲν τὰς κατ' ἰδίαν διαφορὰς τῶν πολιτῶν, οἱ νόμοι εἶναι ἴσοι δι' ὅλους, εἰς δὲ τὰ δημόσια ἀξιώματα προάγεται ἕκαστος οὐχὶ διὰ τῆς εὐνείας τῆς μερίδος, εἰς ἣν ἀνήκει, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ ἰκανότητος· καὶ οὐδὲ ἐνεκα πενίας ἢ εὐτελοῦς καταγωγῆς κωλύεται τις παρ' ἡμῖν τοῦ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πολιτείαν, εἴαν εἶναι πρὸς τοῦτο ἐπιτήδειος. . . Συγχεκλιῶν δὲ λέγω, ὅτι ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος διάσκαλος. Καὶ ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι κόμπος λόγων, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, μαρτυρεῖ ἡ δύναμις αὕτη τῆς πόλεως, ἣν διὰ τῶν τρόπων τούτων ἐκτρώσαμεθα». Ὑπὸ τοιοῦτο πολίτευμα οἱ Ἀθηναῖοι ἐδείχθησαν Μαραθωνομάχοι, πλὴν καὶ οἱ Σπαρτιάται ὑπὸ τὸ ἀριστοκρατικὸν ἐπεσον ἀνδρείως εἰς τὰ στενά τῶν Θερμοπυλῶν. Λεωνίδαε δὲ τῆς Σπάρτης βασιλεῦς πίπτει ἐνδοξῶς ἐν τῇ μάχῃ ἐκείνῃ, ἐνῶ Μιλτιάδης ὁ τοῦ Μαραθῶνος νικητῆς, θνήσκει ἀδόξως ἐν τῇ φυλακῇ. Αἱ πόλεις τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς Σπάρτης ἀνεδείχθησαν διὰ τῶν πολιτευμάτων των ὑπέρτατοι, ἀξιοί μιμήσεως, ὁ κόσμος καὶ ὁ θαυμασμὸς τῶν νεωτέρων. Πολῖται ἔπλασαν τὰ πολιτεύματα, πολῖται ὑπῆκον εἰς αὐτά, πολῖται ἠθέλησαν νὰ τὰ καταπατήσωσι καὶ πολῖται τ' ἀνέστησαν καταπατηθέντα. Πεισίστρατος, Ἴππίας καὶ Ἴππαρχος, οἱ τύρανοι τῶν Ἀθηναίων, κατέπεσαν ἀπὸ τοὺς δημοκρατικούς. Πλὴν ταῦτα ἐγένοντο καὶ γίνονται, ἐν ὅσῳ ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι δὲν διαφθάρωσιν, ἀλλὰ διατηροῦν αὐτά, ὡς δὲ παραβλέψω, ταῦτα καταπίπτουν οἰκτρῶς. Ἡ Σπάρτη ἤρξατο παρ-

1) Ἱστορία Κ. Παπαρηγοπούλου. Τόμ. Α' Σελ. 531.

τῆς παύεται ἡ ὑπακοή, ἀντικαθισταμένη ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐλαβείας, τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς ἀφιερώσεως πρὸς τὸν χορηγηθέντα ἡμῖν διττὸν βίον, τὸν ὑλικόν, δι' οὗ κατέχομεν τὴν πρέπουσαν ἡμῖν θέσιν ἐν τῇ φύσει, καὶ τὸν ἠθικόν, δι' οὗ κατέχομεν τὴν οἰκείαν θέσιν μεταξύ τῶν ὁμοίων. Τὰ αἰσθήματα ταῦτα πρέπει νὰ ἦναι διαρκῆ καὶ νὰ ἀποκαλύπτονται κατὰ τὰς ἐπισημοτέρας τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως περιστάσεις. Οὐχὶ ἀλόγως θεωρεῖ ὁ νόμος ἐνήλικας τὺς συμπληρώσαντας τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ τῶν νεωτέρων τῆς οἰκογενείας μελῶν γενεμένη ἐκλογὴ τῆς συζύγου ἢ τοῦ ἀνδρός ἀλλοιῶ οὐσιαστικῶς ὀλοκλήρον τὴν οἰκογένειαν. Δὲν ἐπιτρέπεται τοῖς νεωτέροις νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὸ ἄδυτον τῆς οἰκογενείας καὶ νὰ παραχωρήσωσι τὰ ἱερώτερα τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν δικαιωμάτων εἰς ὄντα ἀνάξια τηλικαύτης τιμῆς καὶ ἰκανὰ ἴσως νὰ ἀτιμάσωσι τὴν οἰκογένειαν ἢ νὰ διαταράξωσι τὴν ἐν αὐτῇ ἐπικρατοῦσαν εἰρήνην καὶ ἁρμονίαν. Ὅποταν ἐπέβη ἡ κρίσιμος τοῦ γάμου ὥρα, ἅς κλίνωμεν ἐκουσίως τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, συνδιασκεπτόμενοι μετ' αὐτῶν ἐν ἀγάπῃ· εἴαν ἴδωμεν αὐτοὺς γινόμενους ἕρμαιον τυφλῶν προλήψεων, ἅς ἀπο-

αυμάζουσα ἐπὶ Ἀγησιλάου, ὅτε οὗτος, ἠττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θηβαίου Ἐπαμεινώνδου καὶ τραπεῖς εἰς φυγὴν, παρὰ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος του, διατάσσοντας, «ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκειν, μηδέποτε δ' εἰς φυγὴν τρέπεσθε», εἶπεν αὐτῷ, κοιμηθῶσιν ἐπὶ μίαν ἡμέραν οἱ νόμοι τοῦ Λυκούργου». Ἡ πρὸς τοὺς νόμους πρώτη αὕτη παρακοή ἦτο τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὸν κρημνόν, εἰς ὃν ἐβυθίσθη μετὰ ταῦτα σύμπασα ἡ Ἑλληνικὴ φυλή. Αἱ Ἀθηναῖοι ἤρρισαν νὰ ἐκφυλίζωνται ἐπὶ τῶν δημαγωγῶν, μάλιστα δ' ὁ μέγιστος τῆς ἀρχαιότητος ρήτωρ, ὁ Δημοσθένης, ἐξεφώνει τοὺς Φιλίππου καὶ Ὀλυθιακοῦ του. Ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀντιπάτρου ἀμφοτέρω ἀί πολιτεῖαι τὰ αὐτὰ εἶχον πολιτεύματα, ἀ καὶ ἐπὶ Ἐξέρξου πλὴν τότε, τῶν νόμων τηρουμένων, οἱ Ἕλληνες ἦσαν νικηταὶ καὶ κύριοι, μετέπειτα δὲ, τούτων διασαλευθέντων, κατήντησαν χαμαρπεῖς ὑπόδουλοι τῆς Μακεδονίας, καὶ, ταύτης καταπεσοῦσης, τῆς Ρώμης, μετέπειτα δὲ τῆς Ἑνετίας, μέχρις οὗ καὶ τοῦ Μουσουλμάνου ὁ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν ἐπεκάθησεν. Ἐν ὅσῳ λοιπὸν ὁ λαὸς ἐμμένει ὑπήκων, τοῖς νόμοις καὶ τῷ πολιτεύματι, εὐημερεῖ καὶ πράγεται, ἅμα δ' ὡς παρεκκλίνει αὐτῶν εὐθύς, μετ' οὗ πολὺ καταπίπτει. Ὁ πολίτης ἐστὶν «ὁ μετὰ τὸν τοῦ πολιτεύματος», τὸ δὲ πολίτευμα «ἡ ἐστία τοῦ πολίτου».

Τὸ πολίτευμα οὐδεμίαν ἐπιρροὴν δύναται ἐπὶ τοῦ πολίτου νὰ ἔχῃ. Ἐν τῶν καθηκόντων τοῦ πολίτου ἐστὶ καὶ τὸ ὑπέκειν τῷ πολιτεύματι. Ἐάν τὸ πολίτευμα δὲν εἶναι καλόν, ὁ πολίτης καὶ πάλιν ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ ζητήσῃ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ νὰ ἐπιδιορθώσῃ καὶ κλῶπιση αὐτό· ἀλλ' εἴαν οἱ διέποντες αὐτὸ καταστῶσιν εἰς ἔσχατον βαθμὸν ἀπαγωγέως καὶ διαφθορᾶς, ὁ πολίτης ἐπαναστατεῖ κατ' αὐτῶν καὶ, εἴαν δὲν δυναθῇ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ἀλλάσσει πολίτευμα καὶ προτιμᾷ, ὅπερ κάλλιον νομίζει. «Τὸ κυρίαρχον ἔθνος, κατὰ τὸν Ν. Σαρίπολον¹⁾ ὁμοιωθῆναι δύναται μη-

1) Συνταγματικὸν δίκαιον § 63. Βιβλ. Α'. Σελ. 77.

πειρώμεθα νὰ τοὺς καταπέσωμεν· δικαία εἶνε ἡ ἀντιστασις μόνον ἐναντίον τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης καὶ τῆς ἀδίκου προλήψεως, ἐναντίον τῆς ἀγερώχου καὶ δεσποτικῆς ἀξιώσεως, ἥτις, μηδὲ μὴ συντελοῦσα εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ὀνόματός μας, τείνει ἵνα καταστρέψῃ τὴν εὐημερίαν ἡμῶν.

Οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς γεννώμενοι παῖδες ἔχουσι νὰ ἐπιτελέσωσι καὶ πρὸς ἀλλήλους πολλὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ὅμως ὑπάρχουσι τοσοῦτον θελκτικὰ ὥστε μόλις δύνανται νὰ νομισθῶσι καθήκοντα. Τῷ ὄντι τί γλυκύτερον, τί γοητευτικώτερον τῆς μεταξύ ἀδελφοῦ καὶ ἀδελφῆς ὑπαρχούσης συγκοινωνίας, ἥτις ὄσον ὑψηλοτέρα εἶνε παρὰ τὴν ἀπλὴν φιλίαν, τοσοῦτον μακροτέρων ἀπέχει ἀπὸ τῶν τρικυμιῶν καὶ τῆς ἀντιζηλίας τοῦ ἔρωτος; Τί ἡδύτερον ἢ τὸ ἀνευρίσκειν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ἀδελφῷ, ἔχοντι ἐν ταῖς ἰδίαις φλεψὶ τὸ αὐτὸ ὅπερ καὶ ἡμεῖς αἷμα, συγκοινωνοῦντι τῶν αὐτῶν χαρμοσυνην καὶ ἀλγηδόνων, θεραπευόμενοι ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς, καὶ τοῦ ὁποῖου τὸ τε σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ ἐπλάσθησαν ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὡς ἡμεῖς οὐσίας; Ὁ ἀδελφὸς εἶνε φίλος χορηγηθεὶς ἡμῖν παρὰ τῆς φύσεως. Ἐάν μὴ θέλωμεν νὰ σφίγξωμεν τούτου τὴν δεξιάν, εἴμεθα ἀνάξιοι νὰ λάβωμεν ἄλλον φίλον.

χανικῶ, τὸ δὲ σύνταγμα μηχανῆ, ἐκάστη δὲ τῶν ἀρχῶν ἐνὶ τῶν τροχῶν τῆς μηχανῆς ἐρωτῶμεν, τίς ἐστὶν ἡ τοῦ μηχανικοῦ θέσις ἀπέναντι τοῦ ἔργου αὐτοῦ; . . . Ὡς δ' ὁ μηχανικός, ἂν φρόνιμος ἦ, διαρκῶς παραστήσεται τῇ κινήσει τῆς μηχανῆς ἐφορευῶν αὐτῆς, ἀρκούμενος μὲν, ἐφόσον κινεῖται καλῶς, εἰς ἀπλὴν ἐπίβλεψιν μηδὲν τῆ μηχανῆ ἐπιβάλλων τὴν χεῖρα, ἀμα δὲ τι τῶν τῆς μηχανῆς μελῶν διαταραχθῆ ἐπιφέρειν ἀμέσως τὴν διορθώσιν, οὕτω καὶ τὸ κυρίαρχον ἔθνος ἐφόσον μὲν αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ κατὰ τὸ τοῦ κράτους πολίτευμα κυβερνῶσι, μακαρίζει ἑαυτό, ὡς τοῦ βελτίστου τυχὸν πολιτεύματος καὶ τοὺς ἀρίστους ἔχον ἀρχοντας· εἰ δὲ τῆς τάξεως, ἐν ἣ ἕκαστος αὐτῶν ἐτάχθη, παρεκκλίνωσι, οἱ ἠπίων μὲν λόγων τὸ πρῶτον καὶ τῶν συνταγμ. μέσων ποιούμενον (τὸ κυρίαρχον ἔθνος) χρῆσιν, εἰδοποιήσει αὐτοὺς ὅτι ἐφίσταται καὶ γρηγορεῖ, ἵνα μὴ ἀπὸ ἐλευθέρας εἰς δουλικὴν ἐκπέσῃ κατάστασιν· τούτων δὲ παρακουσάντων αὐτοῦ, ἐνασκήσει κατ' αὐτῶν τὴν ἐθνικὴν του κυριαρχίαν, ὑπακούων τῇ λογικῇ αὐτοῦ φύσει καὶ τῷ τοῦ Συντάγματος ἐν ἄρθρ. 110 κελεύσματι».

Ἐξ εἶναι τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦδε ψηφισθέντα Συντάγματα· α') τὸ ἐν ἔτει 1822 τῆς Ἐπιδαύρου «προσωρινὸν πολίτευμα»· β') τὸ τοῦ Ἄστρου 1823, «Νόμος τῆς Ἐπιδαύρου, ἧτοι προσωρινὸν πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος»· γ') τὸ τοῦ 1827 τῆς Τροιζῆνος «Πολιτικὸν Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος»· δ') τὸ τοῦ 1832 τοῦ Ναυπλίου «Βασιλικὸν Σύνταγμα»· ε') τὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1844 «Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος» καὶ ς') τὸ ἐν ἰσχύει τοῦ 1864. Ἐκ τούτων, κατὰ τὸν Γ. Φιλάρη, τὰ τρία πρῶτα συνετάχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ τὰ μὲν Ἐπιδαύρου καὶ Ἄστρου δυσκόλως ἐφηρμόσθησαν ἔνεκεν τῶν τότε ἀνωμάτων περιστάσεων, τὸ δὲ τῆς Τροιζῆνος οὐδὲν τὸ τοῦ Ναυπλίου οὐδὲν ἐφηρμόσθη, διότι καὶ ἡ ἀντιβασιλεία (1833—35) καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Ὄθωνος (1835—43) ἐκυβέρνησαν μοναρχικῶς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1844 ὃ Ὄθων ἠναγκάσθη νὰ ὑπο-

γράψῃ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, ἵνα σχίσῃ διὰ τῆς ἀριστερᾶς. Ἡ καταβολήσιν ἐκ μέρους αὐτοῦ ἰδίως ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν διατάξεις ἐδημιούργησε τὴν Ναυπλιακὴν ἐπανάστασιν καὶ, τῇ ἐκμεταλλεύσει τῶν φιλελευθέρων τοῦ λαοῦ αἰσθημάτων ὑπὸ φίλης τῇ Τουρκίᾳ ξένης δυνάμεως, προεκάλεσε τὴν μεταβολὴν τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1862, καθ' ἣν ἐξώσθη εἰς ἀγαθὸς βασιλεὺς, ἀγαπῶν εὐλικρινῶς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ὅστις ὄφειλε δυοῖν θάττερον, ἢ νὰ μὴ ὑπογράψῃ τὸ Σύνταγμα τῆς 3 Σεπτεμβρίου, ἢ ὑπογράψας νὰ τηρήσῃ αὐτὸ θρησκευτικῶς»².

Πλὴν, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἀφ' οὗ ὁ πολίτης, τῆρῶν τὸ ἑαυτοῦ πολίτευμα, πολλὰκις εὐδαιμονεῖ, τίς ἐνεκεν ν' ἀνατρέπῃ αὐτὸ ζητῶν ἄλλο. Διατί λόγου χάριν ἔθνη ῥίπτουσι τὴν μοναρχίαν, καθαιροῦντα τὴν πολυαρχίαν, καὶ τὰνάπαλι καὶ τὰ τοιαῦτα; Διότι, κατὰ τὸν ἀειμνηστον Τρικυπὴν, ἐπειδὴ ἡ διάνοια τοῦ ἀθρώπου εἶε ἐλευθέρη, σκέπτεται ὅτι ἂν ἀποτινάξῃ τὸν ζυγόν, ὃν οὗτος θεωρεῖ τοιοῦτον, ἢ ἐμβάλη αὐτὸν θὰ ἔχῃ κάλλιον καὶ θὰ διοικεῖται ὑπὸ πολιτεύματος πολλῶ κρείσσονος. Πολλάκις δ' ὁ πολίτης μεταλλάσσει πολίτευμα καὶ διὰ σκοποῦ ἰδιοτελεῖς καὶ δι' ἀντεγκλίσεις· ἀλλὰ τὸ κυριώτερον, αἰεὶ ὁ πολίτης, ἀπαξ μορφώσας πολίτευμά τι, δύναται καὶ ἕτερον νὰ ἐπιχειρήσῃ. Καὶ αἱ Ρωμαῖοι κατ' ἀρχὰς εἶχον βασιλεῖς καὶ ἔθαινο, καλῶς διὰ τῆς μοναρχίας, πλὴν ἡ αἰσχροτῆς τοῦ βασιλέως Σαίξτου ἠνάγκασε σπουδαίαν μερίδα ν' ἀναστατωθῆ κατὰ τῆς βασιλείας, νὰ καταργήσῃ αὐτὴν καὶ ν' ἀνκηρύξῃ τὴν δημοκρατίαν. Ἡ ἀνάγκη, θὰ εἴπωμεν, ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ μεταλλάξωσι πολίτευμα. Μάλιστα, διότι παρουσιάσθη ἡ περίστασις καὶ εἶδον ὅτι ὄφειλον ν' ἀποτιάζωσι τὸν ζυγὸν τῶν βασιλέων· ἔθαινον ἔκτοτε δημοκρατοῦμενοι καλῶς, κάλλιστα· πλὴν ὁ μεγαλειόβουλος ἐκείνος ἀνὴρ, ὁ Ἰούλιος Καίσαρ, ἤρξατο δεσμεύων μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ συνεταίρων τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ,

2) Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος μετὰ ἱστορικῆς εἰσαγωγῆς καὶ σχολείων κατ' ἄρθρον § 66 Σελ. 112.

Οὕτως ὅλα τὰ αἰσθήματα τῆς εἰκογενείας συγκεντρῶνται εἰς ἓν καὶ μόνον, εἰς τὴν ἀγάπην, εἰς τὴν ἀφιέρωσιν. Οὕτως ἅπαντα τὰ ὄντα, τὰ ὁπία εἰς τοὺς σωματικὸς ὀφθαλμοὺς φαίνονται διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων, συναποτελοῦσιν ἀληθῶς ἓν σῶμα καὶ μίαν ψυχὴν. Οὕτως ἐννοουμένη ἡ εἰκογένεια δὲν εἶνε ἐξαιρετικὸν προνόμιον οὔτε συρφετώδους ὄχλου, οὔτε τῶν ἀριστοκρατικῶν, ἀλλ' εἶνε ἀπλῶς ἡ ἀνθρωπίνη εἰκογένεια τῆς ὁπίας ἡ τελεία εἰκὼν παρίσταται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διάνοιᾳ ὑπὸ τὰ θελκτικὰ ἔχνη τῆς μητρὸς, ἐπειδὴ μόνον τὸ τῆς μητρὸς ὄνομα διεγείρει ἐν ἡμῖν πᾶσαν ἰδέαν εὐλαβείας, τιμῆς καὶ ἀγάπης. Ἐν ταῖς πρότερον ὑπῆρχον ἐν τῇ κοινωνίᾳ προνομιοῦχοι τινες, νομίζοντες ὅτι αὐτοὶ μόνον εἶχον δικαίωμα νὰ λαλῶσι περὶ τῶν προγόνων των, ὡσανεὶ οἱ ἄλλοι μὴ ἀνῆκον οἴθεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, μηδὲ ἦσαν ἄξιοι νὰ καταλογισθῶσι εἰς τὴν κοινωνικὴν τάξιν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἤδη ἀναπτυχθεῖσαν τῆς εἰκογενείας ἐννοίαν, πᾶσα εἰκογένεια τιμία καὶ ἀκριβῶς τὰ ἐκυτῆς καθήκοντα ἐπιτελοῦσα εἶε καὶ ὀνομαζέται εὐγενής. Ἀπόβλητοι καὶ ἀγενεῖς ὑπάρχουσι μόναι αἱ εἰκογένειαι αἱ κηλιδοῦμεναι ὑπὸ τῶν κακουργημάτων καὶ τῆς ἀπιστίας καὶ οὐδὲν ἔχουσαι ἄλλο ἢ τὸ ἀπλευρὸν ὀνοματῆς εἰκογενείας.

Ἡ τῶν προγόνων εὐκλεία θὰ ἦνε ἀπὸ τοῦσε κοινὸν προνόμιον πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἐὰν πάντες εἰ ἀνθρώποι συνεδῶσι τὰ καθήκοντα καὶ τὰ αἰσθήματα ἐφ' ὧν ἐρεῖδεταί ἡ εἰκογενειακὴ κοινωνία.

Σήμερον δὲ ὑπάρχει οὐδεμίαν εἰκογένεια τοσοῦτον εὐτελής καὶ ἀφανῆς ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ τὸ γενεολογικὸν αὐτῆς στέλεχος καὶ τὰ τεκμήρια τῆς εὐγενείας τῆς. Συλλέξατε ἐν λευκώματι τὰς φωτογραφίας τῶν ὑμετέρων φιλάτων καὶ τῶν ἀξίων τῆς ὑμετέρας ὑπολήψεως καὶ εὐγνωμοσύνης. Ὑπογράψατε τὰ παρ' αὐτῶν πραχθέντα ἀγαθὰ, τὰ παραδείγματα τῆς χρηστότητος, τῆς αὐταπαρήσεως καὶ τῆς συνέσεως ἀπερ κατέλιπον ὑμῖν, τηρήσατε εὐλαβῶς τὰ σεπτὰ ταῦτα μνημεῖα, καὶ θὰ ἀποκτήσητε πολῦτιμον εἰκογενειακὸν μουσεῖον, ὡς ἄλλοι τῆς ἀρχαίας Ρώμης εὐπατρίδαι· θὰ ἔχητε διὰ παντός ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἐνσάρκωσιν ὅλων τῶν ὑψηλῶν ἀρετῶν, τὰς ὁπίας πρέπει ν' ἀσκήσητε ὑμεῖς αὐτοὶ, καὶ δὲν θὰ φθονήσητε πλέον τοὺς τῶς κληθέντας εὐγενεῖς. Οὕτω δὲ ὅλαι μὲν αἱ εἰκογένειαι τοῦ λαοῦ θὰ ἀναβιβασθῶσι εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος, φέρουσαι ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸν χαρακτήρα τῆς εὐγενείας, ἢ δὲ δημοκρατία θὰ παραστήσῃ ἀληθῶς τὸ ἰδεώδες τῆς κοινωνίας ἐν τῷ μέλλοντι.

καὶ δικτάτωρ ἀνακηρυγτόμενος· ἐδόλοφονήθη αὐτός, καὶ ὁ ἀνεπίστος αὐτοῦ ἀναγορεύεται εὐχὴ δικτάτωρ, οὐχὶ βασιλεὺς, ἀλλ' αὐτοκράτωρ. Ἠλλάξεν αὐτίς τὸ πολίτευμα τῆς Ρώμης, εὐχὴ διότι ἡ αὐτοκρατορία ἤρесе τοῖς Ρωμαίοις κάλλιον τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ διότι ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου ἐπέβαλεν αὐτοῖς ταύτην· ὁ πολίτης ὑπέκυψε ἤδη εἰς τὴν βίαν. Ὑπὸ τὸ νέον πολίτευμα ἀνεφάνησαν οἱ Νέρωνες καὶ Καλιγούλαι, πλὴν καὶ οἱ Ἀδριανοὶ καὶ Κωνσταντῖνοι. Ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ θεωρηθῆ καὶ ὡς πολίτης. «Ὅταν ὁ βασιλεὺς φροντίζῃ περὶ τῆς προόδου καὶ εὐημερίας τῶν πολιτῶν του, ὅταν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ᾖ πολίτης, τότε αὐτός ἀναδεικνύει μετὰ τῶν ἑαυτοῦ πολιτῶν τὸ ὁποῖον πολιτεύεται πολίτευμα ἐν τῶν ἀρίστων. Τότε οἱ πολῖται, συζῶντες ὡς ἀδελφοὶ μετὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, δὲν ἔχουσι ἀνάγκην νὰ ἐπιζητήσωσιν ἕτερον κάλλιον πολίτευμα, ἀλλὰ ἐπιεισθησοῦσι καὶ καλλωπίζουσι τὸ εἰς ὃ διατελοῦσι». Βεβαίως ἐπὶ Νέρωνος θὰ ἐπόθουν οἱ Ρωμαῖοι ἀλλαγὴν πολιτεύματος, ἀλλ' ἐπὶ Ἀδριανοῦ; ἀδιστακτικῶς ὄχι. Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας πολῖται εἰς τὴν λαιμητόμον ἔστυον βασιλεῖς, ἐκδικούμενοι καὶ ἀλλάσσοντες πολίτευμα, καὶ ἐν τούτοις ἀμφοτέρω τὰ κράτη ὑψώθησαν ἀλληλοδιαδόχως καὶ ἐταπεινώθησαν, ἐπὶ τοσοῦτον δέ, ὥστε ἡ πρώτη τούτων κατήντησε νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν σωτηρίαν αὐτῆς κατὰ τῆς ἄλλης εἰς ποιμενίδα παρθένον, τὴν Ἰωάνναν δ' Ἀρκ.

Οἱ Ἑβραῖοι, ἦτοι τὸ βασιλεῖον τῶν Ἰουδαίων, εἰς οἷον ἀκμὴν δυνάμειος ἦσαν ἐπὶ Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος; Τώρα οὐδὲ βασιλεῖον ἂν ἔχουσι· τίνας ἔνεκεν; ὄχι βεβαίως—ὡς λέγουσιν ἐκκλησιαστικοὶ τινες—διότι ἐσταύρωσαν τὸν Χριστόν, ἀφοῦ μάλιστα αὐτός, Ἰουδαῖος ὢν, ἀκόμη δ' ἀμνηστιακὸς καὶ συμβουλευτῶν τῶ τὴν μίαν παρεῖαν ῥηπίζομένῳ στρέφειν τῶ ῥηπίζοντι καὶ τὴν ἑτέραν, δὲν ἔπαυσε ἀνοφίων καὶ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ τὸ «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, εὐ γὰρ εἶδασι τί ποιοῦσιν». Οἱ Ἰουδαῖοι οὐτε ἔνεκεν τοῦ ἑαυτῶν πολιτεύματος κατέπεσον, ἀλλ' ἔνεκεν αὐτῶν τῶν ἰδίων. Κατήντησαν δὲ νὰ μὴ ἔχωσι βασιλεῖον, ἀλλ' ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν οἱ μὲν νὰ ὦσιν οἱ πλουσιώτατοι, οἱ δὲ ὁ τύπος τῆς πείνας.

Ἐὰν δὲ ταχὺ ῥίψωμεν βλέμμα καὶ ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν Πολιτευμάτων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδας, θέλομεν παρατηρήσει, κατὰ τὸν Γ. Φιλάρητον, ὅτι ἡ μὲν ἀπόλυτος μοναρχία (1833-43),—καταδικασθεῖσα ὀριστικῶς ὑπὸ τε τῆς ἐπιστήμης καὶ ὄλων σχεδὸν τῶν λαῶν—εἶνε πολίτευμα ἀσυμβίβαστον ἰδίως εἰς τὰς παραδόσεις, τὸ κλίμα καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἡ δὲ δημοκρατία (1821-33) καὶ τὸ Σύνταγμα (1843-62) προσέκρουσαν πάντοτε κατὰ τῶν δύο ἀσπόνδων ἐχθρῶν τῆς προόδου, ἦτοι τῶν ἐξωτερικῶν ῥηδισυργιῶν, λόγῳ παντοίων συμφερόντων, καὶ τῆς συγκεντρωτικῆς τάσεως τῶν κυβερνητῶν. Ὑπὸ τοῦ μολυσματος τῆς ἐξωτερικῆς πίεσεως—φινικμένης καὶ μὴ—στενάζουσιν ἀτυχῶς ἅπαντες οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς, ὑπὸ δὲ τῆς Συνταγμ. φθίσεως, ἦτις καλεῖται συγκέντρωσις, δεινῶς πάσχουσι τὰ πλείστα τῶν Συνταγμ. κρατῶν, μὴδὲ τῶν δημοκρατικῶν, ὡς ἀπέδειξεν ὁ Ἰταλὸς Minghetti, ἐξαιρουμένων. ¹⁾

Τὰ πολιτεύματα, κατὰ τὸν Gustave Ducou-

dray²⁾, ἀέχουσι ἀξίαν καὶ ἀναλόγως τῶν ἀνδρῶν οἵτινες ἐφαρμόζουσιν αὐτά. Τὸ πολίτευμα ἐν Γαλλίᾳ τοῦ 1875, καίπερ τεχνικῶς ἐπινοηθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς μοναρχικῆς μερίδος, ἀπέβη τὸ πολίτευμα τῆς δημοκρατικῆς μερίδος. Τὸ πολίτευμα τοῦ 1791, δημιουργηθὲν δι' ἐνός μονάρχου, ἔληξεν εἰς δημοκρατίαν. Τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα τοῦ 3ου ἔτους ἤγαγεν εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ δεσποτισμοῦ διὰ τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ αὐτοκρατορία ἐπανάγαγε τὴν παλαιὰν μοναρχίαν τὴν ἰδρυθεῖσαν ἐπὶ τῶν Βουρβόνων. Ἡ παλινόρθωσις ἀπώλετο ἀποπειραθεῖσα ν' ἀναγεννήσῃ τὸ παλαιὸν πολίτευμα. Ἡ κυβέρνησις τοῦ Ἰουλιου ἐναυάγησε, διότι ἠγνόει νὰ μεταχειρισθῆ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, καὶ νὰ ικανοποιήσῃ τὰς φιλελευθέρας ἐμπνεύσεις. Ἡ δημοκρατία τοῦ 1848 ἔπεσε θύμα τῆς κοινωιστικῆς ἀναρχίας, παρ' ἧς ἐπειλείτο, καὶ ἦτις ὑπεβोधήθη τῇ φιλοδοξίᾳ ἐνός ἀπογόνου τοῦ Ναπολέοντος. Τέλος μετὰ μίαν νέαν αὐτοκρατορίαν, ἦτις οἰήκεσε 18 ἔτη, ἡ Γαλλία ἐζήτησεν ὑπὸ τρίτην δημοκρατίαν νὰ παγιώσῃ τὸ ἔθνος, σπουδαίως δικταραχθὲν ὑπὸ τοσοῦτων κλονισμῶν.... Ἐκτός τῆς Γαλλίας σύμπας ὁ πολιτικὸς κόσμος ἐκλονίσθη καὶ τὰ ἐπακόλουθα πασῶν τούτων τῶν ταραχῶν ἐφάνησαν ἐνωρίς, διότι αἱ μεταρρυθμίσεις, αἰζητούμεναι ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐδόθησαν αὐτῶ ταχέως μετὰ ταῦτα.

[Ἐπεταί τὸ τέλος]

Χαρίλαος Μ. Χ.

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ

[Συνέχεια καὶ τέλος]

Ἡ ἀκαρίασις (κοινῶς καροῦλα) εἶνε ἀσθένεια ἦτις ἀνέκαθεν ἀπαντᾷ εἰς τοὺς ἀμπελῶνας τῆς Ἀνατολῆς. Ὅταν αἱ φλύκταιναι εἶε ὀλίγαι, ἡ βλάβη εἶνε μικρά, ἀνεπαίσθητος. Ὅταν ὅμως ἡ ἀκαρίασις ἐμφανισθῆ με ὄλην τὴν δυνάμιν της (καὶ τούτο συμβαίνει σπανιώτατα), τότε ἐμποδίζει βεβαίως τὴν ἀνάπτυξιν καὶ λειτουργίαν τῶν φύλλων τὰ ὁποῖα προσεβλήθησαν.

Μὴ ἀνακαλυφθέντος ἔτι ὀριστικῶς τοῦ μέρους τῆς ἀμπέλου, ἐνθα διαμένει τὸ ἀράχιον αὐτό, δὲν εὐρέθη καὶ ὁ τρόπος τῆς καταστροφῆς του. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται νὰ κάμῃ ὁ ἀμπεγουργός, εἶνε νὰ κόψῃ ὅλα τὰ ἀκαριασθέντα φύλλα τῆς ἀμπέλου καὶ νὰ τὰ καύσῃ, ὅπως ἐμποδίσῃ τοῦλάχιστον τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ζωφίων, τὰ ὁποῖα ἄλλως δύνανται νὰ προσβάλωσι καὶ τὰ ὑγιαῖ φύλλα. Νὰ καύσῃ (κατὰ τὸν κάθαρρον καὶ τὸν κλάδον) ὅλας τὰς περιττὰς βέργας, ἐπὶ τῶν ὁποίων, ὡς εἴπομεν, διαχειμάζει τὸ ἀκαρι, καὶ τέλος μετὰ τὴν κλάδουσιν καὶ τὴν καύσιν νὰ ἐπαλείψῃ τὸ πρέμνον καὶ τὰς βέργας μετὰ διάλυσιν οὗς μερῶν θεϊκοῦ σιδήρου καὶ ὀκτώ μερῶν ὕδατος. Χρησιμεύει ἡ διάλυσις αὕτη οὐ μόνον ὡς φάρμακον κατὰ τῆς ἀκαρίασεως τῆς ἀμπέλου, ἀλλὰ καὶ ὡς προληπτικὸν κατὰ πλείστων ἄλλων παρασίτων αὐτῆς.

Ἄνθραξ.—Ἀσθένεια ἦτις γεννᾶται ἀπὸ μικρὸν μύκητα ζῶντα ἀπὸ τὸν χυμὸν τῶν προσβεβλημένων ὀργάνων τῶν κλημάτων. Τὰ φύλλα τοῦ κλήματος τὸ

1) Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ σχολίων κατ' ἄβρον. § 67. Σελ. 115

2) Ἱστορία τοῦ Νεωτέρου Πολιτισμοῦ ἀπὸ Χριστοῦ μέχρι σήμερον. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικῶ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Παλιεράκη. Σελ. 429.

ὅποιον πάσχει ἀπὸ ἄνθρακα καλύπτονται ἀπὸ μικρὰ στρουγγυλὰ σημάδια περικυκλωμένα ἀπομάκρους γύρους. Ἄμα αἱ σταφυλαὶ προσβληθοῦν ἀπὸ τὸν ἄνθρακα ξηραίνονται καὶ δὲν μεγαλώνουν. Παρατηρήθη ὅτι ἀπὸ τὸν ἄνθρακα προσβάλλονται ἰδίως αἱ ἄμπελοι αἰτίνες εἶνε φυτευμένοι εἰς μέρη ὑγρά, προπάντων δὲ ὅταν κάμνει πολὺ ζέστη, διὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀνείγωνται χανδάκια διὰ νὰ στραγγιζοῦν τὰ πλεονάζοντα ὕδατα, νὰ κόπτονται καὶ νὰ καίωνται αἱ βέργαι καὶ τὰ φύλλα τῶν προσβληθέντων κλημάτων, νὰ βρέχωνται δ' αἱ κορμοὶ καὶ τὰ μεγάλα κλωνάρια μὲ ὕδωρ ἐντὸς τοῦ ὅποιου νὰ διαλύηται θειϊκὸς σίδηρος, θειϊκὸς χαλκὸς καὶ ὀλίγη ἄσβεστος. Οὕτω πῶς ὁ ἄνθραξ καὶ προλαμβάνεται καὶ θεραπεύεται ἀσφιλίστατα.

Περονόσπορος. — Μόλις ἀρχίῃ ἡ ὠρίμανσις τῆς σταφυλῆς, ἡ ἄμπελος χάνει τὸ ὠραῖόν της χρῶμα· τὰ φύλλα της, πλήρη σιγμάτων, (χρῶματος ἀργιλλώδους εἰς τὸ ἄνω μέρος καὶ φαιῦ εἰς τὸ κάτω), κρέμονται κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξηραμμένα ἢ παρασύρονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

Τὰ συμπτώματα ταῦτα ἐμφαίνουσι καὶ τὸ στάδιον τῆς νόσου.

Αἱ κηλίδες, κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον, εἶνε ὠχραὶ καὶ μόλις διαφρίονται, παρουσιάζονται δ' ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῶν φύλλων, εἰς δὲ τὸ ὀπισθεν μέρος, παρατηροῦμεν ὅτι ὑπάρχει λευκὴ τις νηματοειδῆς ἐπικρυστάλλωσις, δίκην πάχνης.

Ἐν Μεδοκ τῆς Γαλλίας μετεχειρίσθησαν τὴν ἐξῆς μεθοδὸν πρὸς καταπολέμησιν τῆς νόσου: Ἐντὸς 78 ὀκάδων ὕδατος διέλυσαν 6 ὀκ. 100 ὄρ. θειϊκοῦ χαλκοῦ, προσέθεσαν δ' εἰς τὸ ὅλον 11 1)2 ὀκ. ἀσβέστου ἐν καταστάσει γαλακτώματος. Εἶτα, διὰ θάμνων βυθιζομένων εἰς τὴν ἄνω διάλυσιν, ἐβρόντισαν τὰς ἀμπέλους, προσέχωντες ὥστε αἱ σταφυλαὶ νὰ μὴ ραιτισθῶσιν. Ἡ θεραπεία ἤρξατο μόλις ἐμφανισθέντος τοῦ νοσήματος.

Διὰ τὸν περονόσπορον ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερα περιγραφή τὴν ὅποιαν ἐπιφυλαττόμεθα νὰ κάμωμεν ἀργότερον.

Πυραλίς. — Ἡ πυραλίς τῆς ἀμπέλου εἶνε μικρολεπιδόπτερον τοῦ γένους τῶν Οἰνεκτρῶν (*anetra piliferiana*) καὶ προξενεῖ μεγάλας ζημίας εἰς τοὺς ἀμπελώνας. Ἐμφανίζεται ὑπὸ μορφὴν πεταλούδας, περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου, καὶ ἐναποθέτει τὰ ὠρία της (πρασίνου κρώματος) ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῶν φύλλων τῆς ἀμπέλου, ἢ καὶ ἐπὶ τῶν παρ' αὐτὴν χόρτων. Τὰ ὠρία ταῦτα ἐκκολλάσσονται περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου ἢ ἀρχὰς Αὐγούστου, ἐξέρχονται δὲ ἐξ αὐτῶν μικρὰ σκώληκες, αἱ ὅποιαι, ἀντὶ νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῆς ἀμπέλου, σπεύδουσι πρὸς ἀνεύρεσιν τόπου καταλλήλου πρὸς διαχειμάνσιν. Πᾶσα ὀπὴ ἢ σχίσμα ἢ γωνία τοῦ κορμοῦ, χρησιμοποιεῖται ὑπ' αὐτῶν ὡς καταφύγιον διὰ τὸν χειμῶνα. Ἄμα ὁ σκώληξ ἐκλέξει τὴν κρύπτην του, πλέκει περὶ ἑαυτὸν κουκούλιον 5—9 ὑποχιλ. μήκους, χρώματος δὲ στακτεροῦ, ἐντὸς τοῦ ὅποιου μένει ἀκίνητος μέχρι τῆς ἐπομένης ἀνείξεως.

Περὶ τὰ μέσα ἢ τὰ τέλη Ἀπριλίου, τὰ κουκούλια αὐτὰ βαθμηδὸν ἀνείγουσιν, αἱ δ' ἐν αὐτοῖς σκώληκες, ἐξερχόμενοι, ἀνέρχονται εἰς τοὺς βλαστοὺς τῆς ἀμπέλου, καί, διὰ πολλῶν νημάτων, συγκρατοῦσι τὰ μικρὰ εἰσέτι φυλλάρια της, ἐμποδίζοντες αὐτὰ τοιουτοτρόπως ν' ἀνείξωσι καὶ νὰ ἀναπτυχθῶσιν ἐλευθέρως. Κατὰ

τὸν Μάιον, αἱ σκώληκες, αἰτίνες πλέον ἀρκοῦντος ἀνεπτύχθησαν, ἐγκαταλείπουν τὰ ἄκρα τῶν βλαστῶν καὶ κατέρχονται εἰς τὰ φύλλα καὶ τὰς ἤδη σχηματιζομένας σταφυλάς, περιβάλλοντες δὲ αὐτὰς διὰ πολλῶν νημάτων καὶ ἐμποδίζοντες τὴν ἀνάπτυξιν των, συστρέφουσι τὰ φύλλα καὶ κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτῶν κρύπτην, ἐξ ἧς ὀρμῶνται ὅπως προσβάλλωσι τὰς σταφυλάς ὅσαι διέφυγον τὸν ὀδόντα των.

Περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου, ὁ σκώληξ, ὅστις ἔχει χρῶμα πρασινωπὸν, φθάνει εἰς τὸ μέγιστον αὐτοῦ μέγεθος (2—3 ὄφκατ.), ἀποχωρῶν δὲ εἰς τὴν κρύπτην του, μεταμορφοῦται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς νύμφην ἧτις μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας περίπου μεταμορφοῦται εἰς πεταλοῦσαν ἔχουσαν τὰ μὲν ἄνω πτεροῦγία κτρινωπά, τὰ δὲ κάτω στακτερά.

Τίνα εἰσὶ τὰ θεραπευτικὰ μέσα; Εἶδομεν ὅτι τὸ ἔντομον τοῦτο περιστρέφει τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου καὶ ἀποσύρεται ἐντὸς τῆς τοιουτοτρόπως κατασκευασθείσης κρύπτης, ἔνθα ἀπὸ σκώληκος μεταβάλλεται εἰς χρυσαλίδα. — Λοιπὸν, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὕναται ὁ ἀμπελοργός, εὐκόλως καὶ μὲ ὀλίγας σχετικῶς δαπάνας, νὰ καταστρέψῃ ἀπειρίαν τοιούτων ἐντόμων.

Δυνάμεθα νὰ καταστρέψωμεν τοὺς διαχειμάζοντας σκώληκας τῆς πυραλίδος καὶ διὰ τοῦ καπνίσματος. Ὡς εὐθηνότερον καὶ εὐχερέστερον στοιχεῖον πρὸς παραγωγήν τοιαύτης ἀτμοσφαιρᾶς θεωρεῖται τὸ θειῶδες ἀέριον, τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται, καιρομένου θείου. Προμηθευόμεθα εἴκοσι κώδωνας ἐκ ζιγκου, ὧν ἕκαστος νὰ ἔχῃ ὕψος 80 ὄφκατ. καὶ διάμετρον ἀρκετὴν ὅπως περιλάβῃ τὴν ἄμπελον ἀνερχομένης. Τριούτω, ἐκαστάτων κώδων δὲν εἶνε δυνατόν νὰ στοιχίσῃ πολὺ. — Τοποθετοῦμεν τοὺς εἴκοσι κώδωνας ἀπέναντι εἴκοσι κλημάτων, εἶτα λαμβάνομεν ἰσάριθμα μικρὰ ἄγγεϊα καὶ θέτομεν ἐν αὐτοῖς θεῖον, ἀνάπτομεν αὐτὸ κατόπιν, τοποθετοῦμεν τὸ ἄγγεϊον παρὰ τὸ στέλεχος τῆς ἀμπέλου καὶ καλύπτομεν τὸ ὅλον διὰ τοῦ ἀπέναντι κώδωνος. Οἱ ἀναπτυσσόμενοι θειῶδες ἀτμοὶ, ἐντὸς δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας, καταστρέφουσι τοὺς ἐπὶ τῆς ἀμπέλου διαχειμάζοντας σκώληκας. Τὸ καπνισμὸς δὲν πρέπει νὰ γίνηται μετὰ τὴν βροχήν. Ὅταν ἡ ἄμπελος ἀρχίῃ νὰ δακρύζῃ πρέπει νὰ τὸ παύωμεν. Ἡ ὀλικὴ δαπάνη κατὰ στρέμμα 500 κλημάτων ἀνέρχεται εἰς 5—6 δραχμάς.

Φυλλοξήρα. — Ἡ φυλλοξήρα εἶνε ἔντομον λίαν μικρὸν, ἄπτερον συνήθως, σπανιώτερον πτερωτόν, γονιμώτατον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον παρθενογόνον. Τὸ ἔντομον τοῦτο δὲν ζῇ πλέον τοῦ μηνός, ἕκαστον ὅμως γεννᾷ μέχρις 600 ὧν. Τὰ φύλλα τῆς προσβεβλημένης ἀμπέλου δὲν ἔχουν τὸ φυσικόν των χρῶμα, εἶναι συνήθως ὠχρά, αἱ ρῶγες τῶν σταφυλῶν της, ὅταν τὸ νόσημα ἔχει προχωρήσῃ, μένουσι μικραὶ καὶ ἄωροι, συνήθως δὲ ἐρρυτιδωμένοι. Ἡ καθόλου βλάστις αὐτῆς εἶνε τῶν ἀδύνατος, ὥστε τὸ φθινόπωρον, τὸ πάχος καὶ τὸ μήκος τῶν βεργῶν εἶνε πολὺ ὑποδεδέστερον τοῦ πάχους καὶ τοῦ μήκους τῶν βεργῶν ὑγιῶς ἀμπέλου, καὶ ἡ ἐξασθένεις αὕτη τῆς βλαστήσεως τοῦ φυτοῦ γίνονται καταφανέστερα καθ' ἕκαστον ἔτος. Οὕτω συγκρίνοντες οὗς ἐτῶν βεργᾶς προσβεβλημένης ἀμπέλου, παρατηροῦμεν ὅτι αἱ τοῦ δευτέρου ἔτους εἶνε μικρότεραι καὶ ἰσχυρότεραι ἢ αἱ τοῦ πρώτου, ὅπερ εἶνε ἀπόδειξις τῆς βαθμιαίας ἐξαντλήσεως τοῦ φυτοῦ.

Ἰπάρχουσι διάφορα θεραπευτικά μέσα : Α') Ὁ διθειοῦχος ἄνθραξ. Οὗτος χρησιμοποιεῖται πρὸς καταστροφὴν τῆς φυλλοξήρας ἐγγεόμενος ἐν τῷ ἔδαφει τοῦ προσβεβλημένου ἀμπελώνος δι' εἰδικοῦ ἐγγυτήρας. Σημειωτέον δ' ὅτι ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν χρῆσιν τοῦ διθειοῦχου ἄνθρακος εἶνε ἡ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ τρυγητοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ἀνοίξεως, καὶ ὅτι ἡ δόσις εἶνε ἀπὸ 20 — 20 γραμμ. κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον. Β') Τὸ θειανθρακικὸν κάλλιον. Ἐπειδὴ ἡ μέθοδος αὕτη εἶνε πολυδάπανος, θεωροῦμεν ὅπως περιττὸν νὰ προβῶμεν εἰς περιγραφὴν αὐτῆς. Ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν ὅτι δι' ἐν στρέμμα ἀμπελώνος ἀπαιτοῦνται 30—50 ὀκάδες θειανθρακικοῦ κάλλιου, ἀναλελυμένου ἐντὸς 10 — 15,000 ὀκάδων ὕδατος. Γ') Ἡ δι' ὕδατος κατάκλισις. Ὄταν ὁ ἀμπελὼς εἶνε προσβεβλημένος ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας, δύναται κάλλιστα νὰ διασωθῆ, ὅταν προμηθευθῶμεν ὕδωρ τοσοῦτον, ὥστε νὰ πλημμυρήσῃ ὁ ἀμπελῶν, ἐπὶ 30 — 40 ἡμέρας κατὰ τὸ φθινόπωρον, καὶ ἐπὶ 45—50 κατὰ τὸν χειμῶνα, δι' ὕδατος ἐξικνουμένου εἰς ὕψος 25 τοῦλάχιστον ὑφεκατομέτρων. Δ') Ἡ δι' ἐπιχρίσεως καταστροφὴ τῶν ὠν. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνος Ἰουλίου, παρουσιάζεται ἡ παρθενογόνος πτερωτὴ φυλλοξήρα, ἣτις ἔχει μορφήν μικροτάτης μυίας, μόλις διακρινομένης διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἀμα αὕτη ἐναποθεθῆ ἐπὶ τινος ἀμπέλου, γεννᾷ, ἐπὶ τῆς κάτω ἐπιφανείας τῶν φύλλων τῆς, 3 — 4 ψευδῶς ἐξ ὧν τὰ μὲν εἶνε μικρότερα, τὰ δὲ μεγαλύτερα, καὶ μετὰ τὴν ὥστοκίαν ταύτην ἀποθνήσκει. Μετὰ παρέλευσιν ὀκτώ ἢ δέκα ἡμερῶν ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ ὠὰ ταῦτα αἱ ἔμφυλοι φυλλοξήραι αἰτινες εἶνε ἄπτεροι καὶ στεροῦνται τῶν ὀργάνων τῆς θρέψεως, καθότι σκοπός των δὲν εἶνε νὰ ζήσωσιν, ἀλλὰ νὰ διαιωίσωσι τὸ εἶδός των. Μόλις ἐξέλθωσι τοῦ ὠοῦ, εὐθὺς τελοῦσι τοὺς γάμους των, μεθ' οὗς ὁ μὲν ἄρρην ἀποθνήσκει, ἡ δὲ θήλεια, ἐκλέγουσα τὸν κατάλληλον τόπον πρὸς ἐναπόθεσιν τοῦ ἐνός καὶ μόνου ὠοῦ, ὅπερ φέρει, γεννᾷ αὐτό· ἀκολούθως ἀποθνήσκει καὶ αὕτη. Τὸ ὠὸν τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶνε μικρότατον καὶ φέρεται εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ μίσηχον δι' αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τινος μέρους αἰουδῆποτε εἶνε τὸ καλούμενον χειμέριον ὠόν, καὶ τοῦτο οἷοτι εἰς τὰ εὐκρατα τοῦλάχιστον κλίματα διαχειμαζέει ὑπὸ τὴν φλοιὸν τῆς ἀμπέλου καὶ ἐκκολάπτεται τὴν ἐπαμένην ἀνοιξιν (Μάρτιον — Ἀπρίλιον). Ἐκ τοῦ ὠοῦ τοῦτου ἐξέρχεται ἡ ἄπτερος παρθενογόνος φυλλοξήρα, ἣτις καθίσταται πρόγονος πολλῶν δεκάδων γενεῶν, διαδεχομένων ἀλλήλας μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ ἄνευ τῆς παρουσίας ἄρρενος ἐντόμου. Τὸ χειμέριον ὠόν ἐναποτίθεται ὑπὸ τὸν φλοιὸν, συνήθως, καθὼς καὶ εἰς τὰς ρωγμὰς τῶν διετῶν κλάδων καὶ τοῦ κορμοῦ τῆς ἀμπέλου, ὥστε ἀρκεῖ νὰ ξεφλουδίζωνται μετὰ προσοχῆς τὰ μέρη ταῦτα, καὶ νὰ ἐπιχρίωνται κατόπιν μετὰ τὸ ἐξῆς ὕγρον :

Ἐλαίου τῆς πίσεως τῶν λιθανθράκων μέρη 1 ἢ 1 ¹ / ₂	
Ναφθαλίνης »	3 ἢ 4 ¹ / ₂
Ἀσθέστου »	6 ἢ 5
Ὑδατος »	20 ἢ 22

Τὸ ὅλον θερμαίνεται ἐπὶ μετρίαις πυρᾶς. Ε') Ἐμφύτευσις εἰς ἀμμόδοις γαίας. Παρατηρήθη ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ὅσον ἀμμόδοστέρων εἶνε τὸ ἔδαφος, τόσο περισσότερο ἀντέχουσιν εἰς τὰς προσβολὰς τῆς φυλ-

λοξήρας αἰ ἐν αὐτῷ ἀμπελοῖ, καὶ ὅτι αὐταὶ διατηροῦνται ἐντελῶς ἀπρόσβλητοι εἰς τὰς λίαν ἀμμόδοις γαίας. Τοῦτο προέτρεψε τινὰς νὰ προτείνωσιν ὡς μέσον προληπτικόν, τὴν ψαμμοχωσίαν, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν ἐπίστρωσιν τοῦ μὴ προσβληθέντος ἐπι ἀμπελώνος δι' ἄμμου, διὰ τῆς ὁποίας ἡ φυλλοξήρα δὲν θά ἠδύνατο νὰ κκεῖθῃ εἰς τὰς ρίζας. Τὸ μέτρον τοῦτο, θεωρητικῶς ὀρθόν, ἀποτυγχάνει κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν διότι καὶ ἡ μεταφορὰ τῆς ἄμμου πρὸς ἐπίστρωσιν τοῦ ἀμπελώνος καὶ ἡ συντήρησις τοῦ ἀμμόδου τοῦτου στρώματος εἶνε ἐργασίαι λίαν δαπανηραί.

K. M.

Ο ΠΡΟΔΩΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ
(Ὀλλανδικὴ ποίησις)

Ἦτο νύξ ὅταν ἡ μήτηρ σου σὲ ἐγέννησε, νύξ ἀπαισιωτάτη τὰ καταχθόνια πνεύματα παρήσαν ἐν τῇ γεννήσει σου, ἡ δυσολῶνος κραυγὴ τοῦ πτηνοῦ τοῦ σκοτούς ἠκούσθη τρίς, ἡ θάλασσα ἐταράχθη ἐκ φόβου, τὰ κύματα ἐβρυχήθησαν. Ἐπόκωφός τις θάρυθος ὑπεϊσέδυσσε μέχρι τῆς χορείας τῶν ἀγγέλων. Ἡ μήτηρ σου σ' ἐθεώρησε καὶ ἡ ζωὴ ἐφυγεν ἀπὸ τὴν βαρυαλγοῦσαν καρδίαν τῆς. Ὁ πατήρ σου στενάζει, σ' ἐθεώρησεν ἕκ τοῦ πλησίον καὶ ἡ λύπη τὸν κατεσπάραξε, διότι ἤκουσε φωνὴν ἀντηχοῦσαν ἐν τῷ οἴκῳ του ὡς τὸν κρότον τῆς βροντῆς καὶ ἡ φωνὴ αὕτη ἔλεγε : «Φύγετε πάντες μακρὰν τοῦ τερατώδους τούτου παιδίου. Ὁ οὐρανὸς ἐν τῇ ὀργῇ του τὸ ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ. Ὁ σκληρότερος δαίμων θά γείνη ὁ ἀρχηγός του ἐπὶ τῆς Γῆς. Τὸ παιδίον τοῦτο θά προδώσῃ τὴν πατρίδα του καὶ θά πλήξῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν καρδίαν. Ὁ χρυσὸς δὲν θά κορέσῃ τὴν ἀκόρεστον πλοῦτου ψυχὴν του. Ὅλη του ἡ ζωὴ ἔσεται παίγιον τῆς φιλοδοξίας του καὶ δούλη τῶν ἰσχυρῶν. Ἡ καρδία θά εἶναι δολιότης, τὸ στόμα του δὲν θά ἐμέσῃ πρὸς ψεῦδη. Ἄνευ αἰδοῦς θ' ἀνακράξῃ μετ' ἀλαζωνείας : Ἡ μάχη μοὶ ἀνήκει Ματαίως θ' ἀποπειραθῆτε νὰ καταστρέψῃτε τὸ ἀπαίσιον ἔργον του, ματαίως θά προβάλητε αὐτῷ τὴν δύναμιν καὶ τὰ φρούρια. Ἐγενήθη διὰ τὴν δυστυχίαν τῆς πατρίδος του, διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ. Προδότης, τέρας βδελυρὸν, αἰσχρὸν δημιούργημα τῆς φύσεως, εἶθε ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἣτις φείδεται σοὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ νὰ σὲ κατακρημύσῃ ἡμέραν τινὰ ἐντὸς τῶν αἰωνίων φλογῶν. Ἄλλ' ὄχι! κάλλιον θά ἦτο νὰ ἐνοήσῃ τὴν βδελυγμίαν τοῦ ἐγκλήματός του. Ὁ ἐκδικητὴς κεραυνὸς νὰ μὴ σὲ φθάσῃ, δὲν δύνασαι νὰ φοβῆσαι τὸν κεραυνόν. Ὅχι, πρέπει ἡ ψυχὴ νὰ συσταλῆ, νὰ καταβασάνισῃ αὐτὴ ἑαυτὴν ἐν τῷ αἰσθήματι τῆς ἀτιμίας, νὰ δοκιμάσῃ ἐν τῇ βρασμῷ τῆς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ τελευταία ἡμέρα θά ἀναγνώσωσιν ἐπὶ τοῦ τάφου του τὰς λέξεις ταύτας : « Ἐνθάδε κείται ἐκεῖνος, ὅστις ἐγένετο κατὰρα τῶν φίλων καὶ οἰκείων του καὶ ἐθανάτωσε τὴν πατρίδα του».

Ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρου), τῇ 29 Ἰουλίου 1903.
Κλεῖτος Λοβαριόνης

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΚΑΛΩΠΙΣΜΟΣ

Άλοιφή πρὸς διατήρησιν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς

Λαμβάνομεν μυελὸν βοῦς, καθυκριμένον 20 δράμια, ρετινόλαδον 10 δράμια, βάμμα βενζόης 3 δράμια· αναμιγνύομεν αὐτὰ καὶ θερμαίνομεν πολὺ ὀλίγον, μόνον διὰ νὰ ἀναλύσῃ ὁ μυελός, ἀποσύρομεν τοῦ πυρὸς καὶ ἀνακατόνομεν ἕως οὗ κρυώσῃ· τὸ θέρος διὰ νὰ ἐπιτυγχάνεται πλέον πικρὴ ἢ ἀλοιφή, θέτομεν ὀλιγώτερον ρετινόλαδον.— Διὰ νὰ καθαρίσωμεν τὸν μυελὸν κόπτομεν πρῶτον αὐτὸν εἰς μικρὰ τεμάχια, τὰ ὁποῖα πλύνομεν μὲ ὕδωρ, ἀναλύομεν εἰς σιγαλὸν πῦρ καὶ σουρνῶμεν μὲ κρουστὸν πανίον. Ἡ ἀλοιφή αὕτη ἐμποδίζει τὴν πτώσιν τῶν τριχῶν, ἂν ὅμως αὕτη προέρχεται ἀπὸ ἀσθενείας τῆς κεφαλῆς ἢ ἄλλας σπουδαιότερας ἀφορμὰς, ἢ ἀλοιφή αὕτη εἶνε ἀνεπαρκής.

Γάλα παρθεναῖον

Εἶνε χρησιμώτατον διὰ νὰ καθαρίσῃ τὸ πρόσωπον, κατασκευάζεται δὲ ὡς ἐξῆς: Καθαρίσατε ἐντὸς θερμοῦ ὕδατος 30 γραμμ. ἀμύγδαλα γλυκὰ καὶ 8 γραμμ. πικρά. Κοπανίσατέ τα καὶ χύνετε σιγὰ σιγὰ 150 γρμ. ροδόνηρο. Προσθέσατε 1 γραμμ. μισχολίθιον καὶ σουρώσατε.

Φακίδες τοῦ δέρματος

Συνιστῶμεν τὰς ἀκολούθους συνταγὰς: α') 5 δράμια βόρακος, 50 δράμ. ἀνθόνερου καὶ 50 δράμ. τριανταφυλλονέρου. Διὰ τοῦ ὕγρου τούτου πλύνονται αἱ φακίδες τετρακίς ἢ πεντάκις τῆς ἡμέρας: β') 2 δράμια βορικοῦ ὀξέος, 2 δράμ. κηροῦ λευκοῦ, 4 δράμ. παραφίνης καὶ 12 δράμ. ἀμυγδαλολάδου. Ἐπαλείφομεν διὰ ταύτης λεπτὸν πανίον καὶ ἐπιθέτομεν ὅπου εἶνε ἀνάγκη. ἀφίροντες καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Contessa Berta

Ἡ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

Ἡ

ΤΟ ΣΙΩΝΙΣΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

[Συνέχεια καὶ τέλος]

Οὕτω λοιπὸν οἱ ἀπιστοῦντες καὶ ἀπειθοῦντες εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων των Νεολογισταὶ οὗτοι Ἑβραῖοι, πειθαναγκάζονται ὑπὸ τῆς ράβδου τοῦ νέου Φαραῶ Ἀντισιμητισμοῦ, ἵνα καὶ ἄκοντες ἐξέλθωσι πάλιν ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν καὶ συναχθῶσιν εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, ὡς γέγραπται, ἀκριβῶς ὡς τὸ πάλαι διὰ τῆς τυραννίας καὶ τῆς ράβδου τῶν Αἰγυπτίων ὁ Θεὸς ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἔφερεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἰδίαν Γῆν, ἐξ ἧς ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου διὰ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ Σωτήρος καὶ βασιλέως αὐτῶν διεσκόρπισεν αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

Ἄλλο τὸ μέγα καὶ πολλαπλοῦν πρόβλημα πρὸ τῆς δυσχεροῦς ἐπιλύσεως τοῦ ὁποῦ δὲν ἠμυρσβητεῖτο ὅτι ἢ ἀποδειχθῶσιν ὄνειρα φροῦδα ὅλα αἱ ἀναζητήσασαι αὐτὰ ἐλπίδες, αἱ καταβαλλόμεναι ἐνέργειαι τῶν Σιωνιστικῶν ἐταιρειῶν, ἦν τὸ ἐξῆς: Ὁ ἀ συγκατατεθῆ ποτὲ ἢ Ὁθωμανικὴ Ἀυτοκρατορία εἰς τὴν πραγμάτων τῶν ἐκτεθέντος προγράμματος τῶν σιωνιστῶν, ὅπερ οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο εἰμὴ νέα ἀπόσπασις ἐνὸς εἰσέτι τεμαχίου ἐκ τῶν σαρκῶν τῆς; Ὁ ἀ καταστῆ ποτε δυνατόν νὰ στέρξῃ εἰς τὴν διὰ χρημάτων ἐξαγορὰν τῆς Ἁγίας Γῆς; Καὶ ἂν ναί, πῶς καὶ ποῦ θὰ ἐξευρεθῆ, τὸ ὁποῖον διὰ τὸν τοιοῦτον σκοπὸν θὰ ἀναγκαιώσῃ τεράστιον βεβιάως πρῶτον; Ἄλλὰ καὶ τούτου ἐπιτυγχάνοντος θὰ ἐπιτρέψῃ τὸν σχηματισμὸν τοιοῦτου κράτους ἢ εὐρωπαϊκῆ διπλωματίας;

Ὅντως δὲ ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἀπήντησεν εἰς τὰς βλέψεις αὐτὰς τῶν Σιωνιστῶν διὰ δρακοντίων μέτρων, ἀπαγορεύουσα αὐστηρῶς τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐγκατάστασιν Ἰσραηλιτῶν, ὡς καὶ τὴν ἀπλὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν των πέραν ὀρισμένου πινός χρονικοῦ διαστήματος, καὶ ἐπὶ ἀναλόγοις ἔροις καὶ ἐγγυήσεσιν ἐκδίδουσα διαβαστήρια. Οὐδὲ ἠθέλησέ ποτε ὁ Σουλτάνος ν' ἀκούσῃ παρὰ Σιωνιστῶν οἰανδήποτε πρότασιν, ἢ καὶ νὰ δεχθῆ αὐτοὺς εἰς ἀκρόασιν.

Καὶ ὅμως ὅποια θαυμάσια τῆς Θεῆας Προνοίας δὲν εἶδομεν ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, καὶ ὁποίας εἰσέτι ἐκπλήξεις δὲν μᾶς ἐπιφυλάσσει ἐν τῷ μέλλοντι! Ἡδὴ εἰς χεῖρας τῶν Σιωνιστῶν εὐρίσκονται μεγάλα χρηματικά ποσὰ περὶ τὰ 50,000,000 τάλληρα, τὰ ὁποῖα ὀλονὲν καὶ θὰ αὐξήσῃσι βεβιάως! Ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος, ὅστις μέχρι τοῦδε ἦτο ἀδιάλλακτος, ἀναγκασόμενος, φαίνεται ὑπὸ τῶν οικονομικῶν τοῦ κράτους δυσχερειῶν, ἐπέισθη τέλους νὰ δεχθῆ πρὸ δύο μηνῶν τὸν Δρ. Χέρζλ μετ' ἄλλων Σιωνιστῶν ἡγετῶν εἰς ἀκρόασιν! ἄγνωστον - ἰ μεταξὺ αὐτῶν ἐλέχθη. Ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Κάιζερ, βλέπων ὅτι ὅλοι οἱ ἐξέχοντες Σιωνισταὶ εἶναι Γερμανόφωνοι, ὑποστηρίζει καὶ εὐνοεῖ τὸ Σιωνιστικὸν ζήτημα, διὰ τὴν Γερμανικὴν ἐν Ἀνατολῇ ἐπιρροήν!

Ἀπομένει νὰ ἴδωμεν ὁποίας ἐν τῷ μέλλοντι θὰ τύχῃ ἐνεργοῦ ὑποστηρίξεως καὶ ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῆς Εὐρωπαϊκῆς συμφωνίας ἢ καὶ ὑπὸ μόνον μέρος αὐτῆς.

Ἄλλ' εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἔχομεν τὴν ἐγγύησιν σπουδαίας ἐν τῇ Γραφῇ προφητείας, καθ' ἣν, Ναυτικὸν τι ἔθνος, διακρινόμενον ὡς τοιοῦτον διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ «Γῆ ἐξαποστελλούσα πρέσβεις διὰ θαλάσσης» κλπ., παρίσταται ὡς ἀναλαβὸν τὸν Ἰσραὴλ ὑπὸ τὴν «πτέρυγα τῆς προστασίας του!» Ὁ Ἰσραὴλ ἐν αὐτῇ καλεῖται «ἔθνος διηρηπαγμένον καὶ καταπεπατημένον, λαὸς τρμερὸς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέχρι τῆς σήμερον, ἔθνος μεμετρημένον καὶ καταπεπατημένον, τοῦ ὁποῦ τὴν γῆν διήρπασαν οἱ ποταμοὶ!» (ἴδε Ἡσαΐας ιη' 1, 2). Διὰ τὴν μέλλουσαν ἐκπληκτικὴν αὐτὴν συμμαχίαν μεταξὺ τῆς ἰσχυρᾶς ναυτικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ καταπεφρονημένου Ἰσραὴλ, ἡ παγκόσμιος προσοχὴ προσκαλεῖται ὑπὸ τῆς προφητείας, ὅταν αὕτη μέλλει νὰ συντελεσθῆ (αὐτόθι ἐδφ. 3). Μεγάλα γεγονότα εἰσὶν ἐγγύς, ὅταν τοῦτο πραγματωθῆ. Εἶναι δὲ ἐξ ἴσου παράδοξον, ὅτι ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἀσυμβίβαστον, ὅτι ἢ ἐν τῇ παρούσῃ καταστάσει τοῦ ἀσεβείας, ἀπιστίας καὶ τοῦ πρακτικοῦ ὕλισμοῦ, εἰς ἣν διατελεῖ ὁ Ἰσραὴλ, ἐθνικῆ του ἐπιστροφῆ εἰς Παλαιστίνην δὲν εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐνδόξου καὶ θεῆας ἐπιστροφῆς του τῆς περιγραφομένης ὑπὸ τῶν προφητῶν, εἶνε ἀκριβῶς ἡ ἐκπλήρωσις προφητειῶν προλεγουσῶν τὴν ἐν τοιαύτῃ καὶ γείρονι καταστάσει παλινοστήσιν του. Εἰς Παλαιστίνην, ἐνθα θὰ ἴδωσι καὶ θὰ δεχθῶσιν ὡς βασιλέα των ἐκεῖνον, ὃν πρὸ 19 αἰῶνων ἀπέρριψαν, καὶ τὸν ὁποῖον ὅμως ὡς τὴν μόνην των ἐλπίδα περιμένουσι.

Την ἐλπίδα των ταύτων, ἡ ὁποία εἶναι ἀκριβῶς καὶ ἡ ἐλπίς τῆς Χριστιανικῆς ἐκκλησίας καὶ ἡ παρά τοῦ Θεοῦ ἰδρυτοῦ τῆς βεβαίωσης καὶ ὑπόσχεσις, ὅτι θὰ ἔλθῃ πάλιν ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς, ἀγνοεῖ σήμερον ὁ πολὺς παρ' ἡμῖν Χριστιανικὸς κόσμος, πιστεύων ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν θὰ ἔλθῃ ὅταν θὰ ἐπιστῇ τὸ τέλος τοῦ κόσμου! ὁποία φοβερὰ πλάνη στεροῦσα τῆς μεγίστης παρηγορίας τοὺς πιστοὺς του! Καὶ ἐν τούτοις ἐκεῖνο ὅπερ παρ' ἡμῖν παραμεληθὲν ἀγνοεῖται, εἶναι σήμερον τὸ φλέγον ζήτημα ἀνὰ τὸν Χριστιανικὸν κόσμον σύμπαντα.

Ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ, ὅτι ἡ ἐπιστροφή τοῦ Χριστοῦ ἐγγίζει, εἶνε δὲ τοῦτο ἀκράδαντος πεποίθησις σοφῶν καὶ μεγάλων ἀνδρῶν εἰς τε τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας, καὶ ὧν ἡ γλυκεῖα ἐλπίς τῆς θανούσης βασιλείας Βικτωρίας, ἡ ὁποία «ἠύχεται» ἔλεγε, «να ἐπιζήσῃ καὶ ἴδῃ τὸν Χριστὸν βασιλεύοντα ἐπὶ γῆς, παραδόξῃ δὲ τὸ σκῆπτρον καὶ τὸ στέμμα τοῦ Ἀγγλικοῦ κράτους ὄχι εἰς τὸν διάδοχον υἱὸν τῆς, ἀλλ' εἰς Ἐκεῖνον, εἰς Ὀν ἀνήκει» τ. ἔ. τὸν Χριστόν. Ἀληθῶς δὲ μεταξύ τῶσων ἄλλων σημείων τῶν καιρῶν ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἰσραὴλ εἰς Παλαιστίνην εἶναι ἐν τῶν προηγουμένων γεγονότων τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ. «Ὅταν τῆς συκῆς ἤδη ὁ κλάδος ἀπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκειται ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ταῦτα ἴσητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις» (Μαρκ. ιγ' 28, 29) εἶπεν ὁ ἴδιος· γνωστὸν δὲ ὅτι ἡ συκὴ εἶναι πάντοτε ὁ τύπος τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἐν ταῖς Γραφαῖς, ὅστις ἤρξατο ἤδη ἐκφύων φύλλα.

Μετὰ τοῦ γεγονότος τῆς ἐν τῇ ἀπιστίᾳ ἐπιστροφῆς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς Παλαιστίνην συνέχεται ἡ φοβερὰ διὰ τὸν Ἰσραὴλ καὶ δι' ὅλα τὰ ἔθνη περίοδος τῆς λεγομένης «Μεγάλῃς Θλίψεως», τῆς παγκοσμίου ἀναστατώσεως καὶ ἀνατροπῆς ἐξουσιῶν καὶ θρόνων γεγονότος, ὅπερ ἀκριβῶς προαισθάνεται καὶ ἀγωνίζεται νὰ προλάβῃ ἡ διπλωματία, ἀλλ' ὅπερ θὰ εἶναι ἀναπόφευκτον ἐν τῷ ἔκλυτῳ καιρῷ ὡς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν αὐτὸς τὸ περιγράφει, «ἔσται θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται». Ματθ. κδ' 21.

I. M.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟΝ

Σεμνὸν ἐτελέσθη ἐν τῷ Ἀρχηγείῳ τῆς χωροφυλακῆς πολιτικὸν μνημόσυνον τὴν 16 λήξαντος ἐπὶ τῇ τρίτῃ ἐπετειῷ ἀπὸ τοῦ ἀδίκου θανάτου τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως τῆς Ἰταλίας Οὐμβέρτου τοῦ Α' ὑπὲρ τῆς εὐόδου μνήμης Ἐκεῖνου, Ὅστις, «μεταξὺ τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐλευθερίας τῆς Κρήτης, ὑπῆρξεν ὁ πρωτόβουλος».

Διὰ συντόμου λόγου ὁ συμπαθὴς Μοίραρχος τῆς Ἐσωτερικῆς Μοιραρχίας Χανίων Nicelli Sig Pio ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ σεπτοῦ καὶ ἀλησμονήτου βασιλέως ἐν ἀνθηρᾷ ἰταλικῇ μετὰ ρητορικοῦ σθένους καὶ καλλιτεχνικῆς ἐξάρσεως λόγον καὶ μετὰ λίαν σεμνοπρεποῦς παραστάσεως ἀνταξίως τῆς ἱεράς ἐπιβολῆς.

Παῖσαν ὁ Ἀρχηγὸς καὶ οἱ Μοίραχοι Ἐπιτελείου καὶ Ἐξωτερικῆς Μοιραρχίας μεθ' ἀπάν-

των τῶν ἰταλῶν ὑπαξιωματικῶν, παρισταμένων τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς τῶν Ὑπαξιωματικῶν καὶ πλείστων ὑπαξιωματικῶν ἐκ τῶν Ἰθαγενῶν.

Ἡ σεμνὴ τελετὴ περὶ ὥραν 6 μ. μ. διεξήχθη ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ τοῦ Στρατοδικείου, ὅπως ἀπερίττως διασκευασμένη, ἀφοῦ τὸ πᾶν ἐπλήρου τόσῳ πενήθρᾳ ἀνάμνησις ἀδίκου θανάτου καὶ ἡ πάλλευκος ψυχῇ Ἐκεῖνου, περυγίζουσα ἀνὰ μέσον τόσον συμπαθειῶν καὶ εὐλογιῶν!

Ἦρκει τῇ ἀληθείᾳ ἡ σεπτὴ εἰκὼν τοῦ σειμνήστου βασιλέως καὶ ὁ στέφανος κρητικῶν ἀνθίων περὶ αὐτὴν ὅπως ἡ σεμνὴ τελετὴ ἀποβῆ ἀληθῆς θρησκευτικὸν μνημόσυνον καὶ ἤρκεσαν οἱ σεμνοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ μεμετριμένοι λόγοι τοῦ ρήτορος πρὸς δεξιῶσιν μεγαλοπρεπῆ τῆς μορφῆς ἦν περιέγραψε.

Καὶ ἔληξεν ἡ σεμνὴ τελετὴ ὡς προσευχῇ ἡμισείας ὥρας, μὴδὲν βαττολογήσασα, πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς εὐαγγελικῆς ψυχῆς Ἐκεῖνου, ἥτις ἀφῆκεν ὀπισθεν αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ σεμνὰ ἐνθύμια, καὶ φύσει καὶ θέσει βασιλικά.

Ἡ Κρήτη, ὑπὸ τὸ φάσγανον, ὅπερ δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τοῦ ἀπροσμετρήτου ἄλγους τῆς χρυσοσπάστου ψυχῆς τῆς αὐτοκρατείας Ἐλισάβετ, εἶδε πίπτοντα χαμαὶ νεκρὸν τὸν πρωτόβουλον μετὰ τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐλευθερίας τῆς καὶ δὲν λησμονεῖ τὴν ἐπέτειον αὐτῆν τῶν ὀργίων τοῦ ἀνάδρου φασγάνου, ὡς ἡμέραν ἐναγῆ, πλὴν ἀλλ' ἅμα ὡς ἡμέραν μνημοσύνων Ἐκεῖνου ἀμετακινήτον, μνημοσύνων, λέγω, βασιλέως ἐξ ἐκεῖων, οὗς ὠνειρεύθη ἐπ' ἀγαθῶ τῶν λαῶν ὁ Πλάτων!

Ἀπωλῆσαμεν, εἶπε καὶ ὁ ρήτωρ, «βασιλέα καὶ πατέρα»

Καὶ ὑπῆρξεν ὄντος ἀμφοτέρα! Τὸ τοῦ Βιργιλίου «rex et pater»

Καὶ θὰ ὑπάρξῃ ἀείμνηστος καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῆς βασιλικῆς Αὐτοῦ καλιᾶς, ὅπου, ὀρφανὸς ὁ ἀτίμητος ἀδάμας τῆς Μαργαρίτας, στίλβει ἐξ εὐσεβείας οὐρανογειτόνος, καὶ κλαίει ἡ Βασίλισσα καὶ μελανειμονεῖ, ὅπου καὶ ὡς ἀηδῶν τοῦ Σοφοκλέους μινύρεται καὶ φθίνει.

Καὶ θὰ ὑπάρξῃ ἀείμνηστος καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἐνδόξου Αὐτοῦ Οἴκου: τῆς Σαβοΐας!

Καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν χρυσῶν ἀκτῶν τῆς Ἰταλίας Του!

Καὶ ἐν τῇ Κρήτῃ ἰδιαζόντως καὶ ab imo pectore.

N. M Πιθαράκης δ. ν.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἡ κατανάλωσις τοῦ χάρτου

Τίς πρὸ τόσων ἐτῶν θὰ προσέβλεπεν ὅτι ἡ κατανάλωσις τοῦ χάρτου θὰ ἔθφανε σήμερον ἐτησίως τὰ 1550 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα; Καὶ ἐν τούτοις εἶνε ἀληθές. Τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπάρχοντα 3985 μεγάλα χαρτοποιεῖα ἅτινα κατέχουσιν ἐπιφάνειαν τεσσαράκοντα περίπου ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν μέτρων, παράγουσιν ἀκριβῶς τὰ 1550 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα χάρτου.

ἑκατομμύρια. Τὸ ἕτερον ἡμισυ καταναλίσκεται ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν κατὰ τὰς ἀκολουθοῦσας ἀναλογίας.

Ὁ Ἀμερικανός, πλούσιος δολλαρίων καὶ ἐνεργείας, καταναλίσκει δι' ἑκαστον κάτοικον χιλιόγρ. 5.70 ἐτησίως· ἐκτυπώνει πολλὰς ἐφημερίδας ὁμοίας μὲ σινδόνας καὶ λαμβάνει εἰδήσεις ἀπὸ τὰς πέντε Ἡπείρους.

Ἐν Ρωσσίᾳ ὁ μέσος ὄρος τῆς καταναλώσεως τοῦ χάρτου δὲν ὑπερβαίνει ἐτησίως τὰ 75 γραμμάρια δι' ἑκαστον κάτοικον, ἐκτυποῦνται δ' ὡς

Βόρειος Ἀμερικὴ
Κατοίκους 100,400,000.

Εὐρωπαϊκὴ Ρωσσία
Κατοίκους 90,000,000.

Γερμανία
Κατοίκους 52,000,000

Πρὸς μετακέμισιν τοῦ υπερβολικοῦ τούτου βάρους ἀπαιτοῦνται οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 310 χιλιάδων βαγονίων διὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ σχηματισθῶσιν 6,200 ἀμαξοστειχίαι μὲ 50 βαγόνια ἐκάστη.

Τὸ ἡμισυ τοῦ χάρτου τούτου καταναλίσκεται διὰ τὸν τύπον. Διὰ μόνον τὰς ἐφημερίδας χρειάζονται 335 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα καὶ πρὸ δεκαετίας ἡ κατανάλωσις αὕτη ἠϋξήθη κατὰ 100

ἐπὶ τὸ πλεῖστον βιβλία θρησκευτικά.

Ὁ Γερμανὸς καταναλίσκει ἐτησίως χιλιόγρ. 4.40 δι' ἑκαστον κάτοικον, ἐκτυπώνει δὲ βιβλία ἐπιστημονικά, φιλολογικά καὶ πολλὰς ἐμπορικὰς ἐγκυκλίους.

[Ἐπετα. συνέχεια]

Massimo Cardo.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

Ἡ εὐγενής τὴν ψυχὴν εὐρίσκει διαρκῶς αἰτίας νὰ λυπῆται· δύναται ἂν παρατηρήσῃ εἴτε ἑαυτὸν εἴτε ἄλλον νὰ ἴδῃ ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οὐδεὶς ζῆ ἄνευ θλίψεως.

Ἡ ἠδυπάθεια καὶ ἡ πρὸς τὰ σφάλματα ἀδιαφορία συντελεῖ ὥστε νὰ μὴ αἰσθανώμεθα οὐδεμίαν ψυχικὴν θλίψιν. Γελῶμεν ὅπου δικαίως ἔπρεπε νὰ θρηνῶμεν.

Ἡ ἐπιθυμία τῶν ἠδονῶν ἔλκει τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὰ ἐκτός. Ἀλλὰ παρελθούσης τῆς ὥρας, τί ἄλλο φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ἢ πικρὰν μεταμέλειαν καὶ κενὸν ἐν τῇ καρδίᾳ; Εὐτυχῆ ἐξοδὸν ἀκολουθεῖ πολλάκις λυπηρὰ ἐπάνοδος ἐσπέρα δὲ εὐθυμὸς φέρει θλιβεράν πρωίαν. Οὕτω καὶ πᾶσα ἀκόλαστος εὐφροσύνη κολακεύει μὲν τὸ κατ' ἀρχάς, τελευταῖον δὲ μεταβάλλεται εἰς πόνον καὶ θλίψιν.

Αἱ δεινὰί περιστάσεις τοῦ βίου δεικνύουσι τὸν ἄνθρωπον ὅποῦς τις πραγματικῶς εἶνε.

Ἐπιμελοῦ ἵνα ὑποφέρῃς τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς ἀδυναμίας τῶν ἄλλων μεθ' ὑπομονῆς, ἀναλογιζόμενος ὅτι καὶ σὺ αὐτὸς ἔχεις πολλὰ ἐν ἑαυτῷ τὰ ὅποια ἀνέχονται οἱ ἄλλοι.

Ἡ τῶν ἄλλων ἀκολασία μᾶς δυσαρρεστὴ, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ οὐδένα περιορισμὸν ὑποφέρομεν· θέλομεν τοὺς ἄλλους καὶ δι' ἀλύσεων κατακρατούμενους, ἐνῶ ἡμεῖς οὐδὲ τὴν ἐλαγίστην εἶαν ὑπομένομεν!

Ἐντεῦθεν τὸ πόρισμα ὅτι δὲν πρέπει νὰ κατακρίνωμεν τοὺς ἄλλους, τόσον, ὅσον ἡμεῖς αὐτοὺς.

Ν. Καρδατάνης

Κ. ΦΛΕΓΕΛ

ΤΟ ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΥΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ρώσου καθηγητοῦ
κ. Κ. ΦΛΕΓΕΛ

Ἐν Χανίοις τῆ 29 Ἰουνίου 1903.

Ὁ γνωστὸς Ρώσος καθηγητὴς κ. Κ. Φλέγκελ ἐξέφωνησε τῆ 29 Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐν Χανίοις ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βουλῆς τῶν Κρητῶν λίαν ἐνδιαφέροντα περὶ τοῦ σπογγαλιευτικοῦ ζητήματος τῆς Μεσογείου, λόγον, ὃν ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος τῆς Ἑλλάδος, Ὑπατος Ἀρμοστής ἐν Κρήτῃ μετὰ τοῦ ὑπάσπιτοῦ Αὐτοῦ κ. Κίμωνος Λεμπέση, οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι καὶ Ἀξιωματικοὶ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ ἡ ἐπιλεκτος κοινωρία τῆς πρωτεύουσος τῆς Κρήτης. Προτιθέμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ περιοδικῷ τὸν εὐγενῶς παραχωρηθέντα ἡμῖν λόγον προτάσσομεν αὐτῷ ὀλίγας βιογραφικὰς σημειώσεις περὶ τοῦ ἐκφωνήσαντος αὐτόν, ἐπὶ ἑνδεκαετίαν λίαν κοινωφελῶς ὑπὲρ τῶν δεινοπαθόντων σπογγαλιέων δεσῶντος ἀνδρός.

Γεννηθεὶς τῷ 1851 ἐν Βίλνᾳ τῆς Ρωσσίας, ὁ κ. Κάρολος Φλέγκελ ἐσπούδασεν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πετρούπολεως τὴν ἀρχαίαν φιλολογίαν, δηλαδὴ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν, ὑπηρέτησε δὲ ἀπὸ τοῦ 1874 μέχρι τοῦ 1888 ὡς καθη-

γητὴς γυμνασίου ἐν Μίνσκῃ, Χερσῶνι καὶ Ροστοβίῳ ἐπὶ τοῦ Τανάιδος. Διασαλευθείσης δὲ τῆς υἱείας αὐτοῦ ἕνεκα τῆς βαθείας λύπης ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου μόνου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἐδουάρδου Φλέγκελ, ἐρευνητοῦ τῆς Ἀφρικῆς, ὁ κ. Κ. Φλέγκελ παρητήθη τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐξετέλεσε πρὸς παραλαβὴν τῶν πολυτίμων ἐγγράφων τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ πρὸς περίθαλψιν τῆς υἱείας αὐτοῦ ταξείδια ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἀνατολῇ, ἐξέλεξε δὲ τῷ 1892 ὡς τόπον διαρκοῦς διαμονῆς αὐτοῦ τὴν νῆσον Κάλυμνον, μετὰ τινων τῶν κατοίκων τῆς ὁποίας εἶχε συνάψει γνωριμίαν ἔτι τῷ 1880 ἐν Πετρούπολει, εὐελπιστῶν, ὅτι τὸ ἥπιον κλίμα τῆς θελκτικῆς νήσου καὶ τὸ νέον πορθῶν θά συντελέσωσιν εἰς τὴν θεραπείαν τῆς δεινῶς κλονισθείσης υἱείας τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἀκριβῶς ἐν Κάλυμνῳ ὁ κ. Φλέγκελ τάχιστα εὐρέθη ἀντιμέτωπος τοῦ μεγάλου κακοῦ, τοῦ ἐκ τῆς ἐν τῇ σπογγαλιείᾳ φοικτῆς καταχρήσεως τῶν σκαφάνδρων προερχομένου, συνέλαβε δὲ ἀμέσως τὴν εὐγενῆ ἀπόφασιν νὰ συμμετάσχη τοῦ μέχρι τότε ἀνεπιτυχοῦς κατὰ τῶν σκαφάνδρων ἀγῶνος. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τούτου ὁ κ. Φλέγκελ ἀνέπτυξε καὶ ἀναπτύσσει δραστηριότητα ἑκτακτον, διημοσιεύων ἔθρα καὶ πραγματείας ἐν τῷ διεθνεί τύπῳ μεταβαίνων εἰς τὰς διαφόρους σπογγαλιεὺς χώρας τῆς Μεσογείου, παρουσιαζόμενος εἰς Ἡγεμόνας, Κυβερνήτας καὶ Νομοθέτας καὶ εἰσάγων τὸ σπογγαλιευτικὸν ζήτημα τῆς Μεσογείου εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τῶν Διεθνῶν Συνεδρίων καὶ Ἐκθέσεων, Θεῖη δὲ συνάρσει ἡξιώθη σχεδὸν πανταχοῦ τῆς τόσον ἐπιποθουμένης ἐπὶ τὰ κρείττω μεταβολῆς τῶν πραγμάτων. Ἴδου ὁ λόγος τοῦ κ. Φλέγκελ.

ἨΨηλότατε

Σεβαστὴ ὀμήγουρις

Χαίρω τὰ μάλα ἐπὶ τῷ, ὅτι ἔχω σήμερον τὴν τιμὴν νὰ ὀμιλήσω πρὸς Ὑμᾶς περὶ τοῦ σπογγαλιευτικοῦ ζητήματος τῆς Μεσογείου ἐν τῷ τεμένει τούτῳ τῶν Μουσῶν καὶ τῆς Νομοθεσίας, ἐν ᾧ λίαν εὐγενῶς φιλοξενεῖ ἡμᾶς ὁ εὐχάριστος δῆμος Χανίων, ἐκφράζω δὲ αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ τὰς ἐνθέρμους εὐχαριστίας μου ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ βέκτου καὶ φιλοπροσόδου Δημάρχου κ. Νικολάου Σκαμνάκη.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ χώρῳ τούτῳ ἐπεράτωσε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Ἐντιμὸς Βουλὴ τῶν Κρητῶν τὰς κοινωφελεῖς ἐργασίας αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Κρήτης καὶ δὴ καὶ διετήρησεν ἀδιασάλευτον ὡς πολῦτιμον παρακαταθήκην τὸν περὶ σπογγαλιείας σωτήριον νόμον τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, τὸν Θεῖα συνάρσει θεσπιθέντα πρὸ τετραετίας, παρ' ὅλως τὰς κατ' αὐτοῦ καταβαλλόμενας ἀποπειράς ἀνατροπᾶς ἐκ μέρους τῶν ἐκτός τῆς Κρήτης κατοικούντων φίλων τῶν ἀνθρωποκτόνων καὶ σπογγοφθίρων σκαφάνδρων. Εὐδοκεῖ δὲ νὰ σκεπάζῃ ἡμᾶς κατὰ τοῦτο πεφωτισμένος καὶ ἰσχυρὸς συναντιλήπτωρ ἡ Α. Βασιλικὴ ἨΨηλότης ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος τῆς Ἑλλάδος, Ὑπατος Ἀρμοστής ἐν Κρήτῃ, Οὐ τὰ ἔτη εἴησαν πλείστα καὶ πανευδαίμονα, ὁ Θεῖα συνάρσει δις ἐξόχως ἀνδραγαθήσας, ἐν Ἰαπωνίᾳ μὲν διὰ σωτηρίου ράβδου διασώσας τὴν πολῦτιμον ὑπαρξιν τοῦ νῦν εὐκλεῶς ἀνάσσοντος Μεγαλειοτάτου Αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας Νικολάου τοῦ Β', ἐν Κρήτῃ δὲ δι' εὐεργετικῆς νομοθεσίας τὸν σύγχρονον καταβαλῶν Μινώταυρον, τὸν πολὺ φειδωρότερον καὶ εἰδεχθέστερον τοῦ ἀρχαίου.

Ἐπικαλοῦμαι τὴν πολῦτιμον συμπάθειαν Ὑμῶν ὑπὲρ τῶν δεινοπαθόντων σπογγαλιέων τῆς Μεσογείου, τῶν ἀπὸ 37 ἐτῶν ἀποδεκατιζόμενων καὶ ἄλλως δεινοπαθόντων ἕνεκα τῆς ἐν τῇ σπογγαλιείᾳ φοικτῆς καταχρήσεως

των ἀνθρωποτόνων καὶ σπογγοφίλων σκαφάνδρων, ἧτις ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς προὔκαλυσεν τὸ περιπετειῶδες καὶ πολυβύρλιτον καταστάσαν σπογγαλιευτικὸν ζήτημα τῆς Μεσογείου, τὸ ζωτικώτατον ἐνδιαφέρον κατὰ πρῶτον μὲν λόγον αὐτοῦς τοὺς σπογγαλιεῖς μετὰ πληθυσμοῦ ἀνωτέρου τῶν 100,000 ψυχῶν ἀπὸ Τύνιδος μέχρι Συρίας κατὰ δεύτερον δὲ ὅλας τὰς σπογγοπαρκαγωγὰς χώρας τῆς Μεσογείου μετὰ πληθυσμοῦ πολλῶν ἐκατομμυρίων κατὰ τρίτον δὲ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα, ἀφ' οὗ πρόκειται περὶ τοῦ πάσχοντος πλησίον, μέλλοντος νὰ σωθῇ ἐξ ἀνηκούστων δεινῶν.

Οἱ σπογγαλιεῖς τῆς Μεσογείου ἔζων ἐν εὐημερίᾳ καὶ εὐτυχίᾳ, ἐφ' ὅσον ἠλίθειον τοὺς σπόγγους διὰ τῶν τριῶν πατροπαράδοτων, ὑγιεινῶς καὶ οἰκονομολογικῶς ἀμέπτων τρόπων δηλαδὴ διὰ τῆς γυμνῆ τῆς σώματι καταδύσεως, διὰ τοῦ κάμακος καὶ διὰ τῆς γαγγάβας, ἐξ ὅτου δὲ τῷ 1866 συζῶν συγχρόνως ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν εἰσῆχθησαν τὰ ἀπείσια σκάφανδρα, ἀθρόα ἐνέσκηψαν τὰ κακὰ εἰς τοὺς πρὶν τόσον εὐτυχεῖς σπογγαλιευτικοὺς πληθυσμοὺς, δηλαδὴ θάνατοι πρόωροι καὶ αἰφνίδιοι καὶ χρόνιοι ἀσθένειαι τῶν νεανιῶν καὶ ἀνδρῶν, ἀνάλογος μέγας ἀριθμὸς χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἄνευ πόρων μετὰ χειρίστων συνεπειῶν καὶ διὰ τὴν πρὶν τόσον αὐστηρὰν ἠθικὴν, κόραϊ ἀγαμοὶ ἔνεκα λειψανδρίας κατὰστασις ἀνήκουστος, ἐλλειψίς τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου διὰ πλειστοῦς ἔνεκα ὁλοῦν προχωρούσης ἐξολοθρευτικῆς τῶν σπόγγων διὰ τῶν σκαφάνδρων, ἐπαιτεία καὶ μετανάστευσις, ἰδίως εἰς Ῥωσσίαν καὶ Ἀμερικὴν, ἐπιβαλλόμεναι ἔνεκα τῆς ἐνδείας, συντελόντι δ' εἰπεῖν κοινωνικὴ ἀποσύνθεσις ὑπὸ μορφήν εἰδεσθεστάτην, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ὡριᾶ ὁ εἰς τὸν ἀρχαῖον Μινώταυρον προσφερόμενος αἰματηρὸς φόρος, ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀττικοῦ ἥρωος καταλυθεῖς.

Ταῦτα ἦσαν τὰ ἀπείσια ἀποτελέσματα τῆς εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν εἰσαγωγῆς τῶν σκαφάνδρων. Ἐὰν δὲ καὶ οἱ σπογγαλιεῖς τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Τυνησίας, ὡσπερ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος δὲν παρεδέχθησαν τὰ σκάφανδρα, οὐχ' ἦττον ὑποφέρουσι πολὺ καὶ οὗτοι ἔνεκα τῆς ἐξαντλήσεως τῶν σπόγγων, ἦν προξενούσιν οἱ τὰ σκάφανδρα μεταχειριζόμενοι.

Αὕτη ἦν ἡ ἀξιοθρήνητος κατὰστασις, εἰς ἣν εἶρον τοὺς σπογγαλιεῖς τῆς Μεσογείου κατὰ τὸ 1892 καὶ ἦτις ἐν μέρει ὑφίσταται ἔτι νῦν καὶ ἤθελεν ὑφίστασθαι πλήρης ἐν ὅλῃ τῇ φρικαλεότητι αὐτῆς, ἐὰν αἱ πεφωτισμέναι Κυβερνήσεις τῆς Σάμου, Κρήτης, Κύπρου, Τύνιδος, Αἰγύπτου καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας δὲν εἶχον εὐσπλάχνως καταργῆσαι τὸ δεινὸν κακόν, εἰσακούσασαι τὰς διαπύρους ἱκεσίας, μετ' ὧν ἀπετάθη πρὸς αὐτάς.

Ποτὲ ζήτημα δὲν ἀναφαίνεται ἄνευ σκανδάλου, ἄνευ καταχρήσεως, ἄνευ αἰτίας κακοῦ, ἐπιβεβαιῶν δὲ τὸν κανόνα τοῦτον καὶ τὸ σπογγαλιευτικὸν ζήτημα τῆς Μεσογείου. Ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ εἶνε ἡ ἀχαλίνωτος δίψα τοῦ κέρδους, ἡ ὑπὸ ἄλλων ἐπιπορευμάτων καὶ ματαιοφρονούντων παθῶν ὑποθαλαπομένη, ἄνευ τοῦ εὐεργετικοῦ ἐλέγχου τῶν κυβερνήσεων, ἄνευ τῆς μετριοπαθείας καὶ σωφροσύνης, ἣν ἐπιβάλλει ἡμῖν πρὸς τὸ γενικὸν καλὸν ὁ Θεῖος Νόμος. Ἄνθρωποι, πλησθέντες τῆς ἀχαλίνωτος δίψης ταύτης τοῦ κέρδους, ἐθεώρησαν καλὸν πρὸ 37 ἐτῶν νὰ μεταχειρίζωνται τὸ πρὸς ὅλους δι' ὅλου ἄλλου σκοπὸν ἐφευρεθέν σκάφανδρον εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν, διετήρησαν δὲ τὴν κατάχρησιν ταύτην μέχρι νῦν, ἂν καὶ ἀμέσως συνέβαινον πολλοὶ περιπτώσεις θανάτου καὶ ἀσθενειῶν, χειροτέρων τοῦ θανάτου. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν κατώρθωσαν νὰ ὑποδουλώσωσιν ὅλον τὸν κόσμον εἰς τὴν φρικτὴν κατάχρησιν ταύτην, εἶρον τούναντίον ἀντίστασιν παρ' αὐτοῖς τοῖς συμπατριώταις καὶ συνδημόταις αὐτῶν καὶ οὕτως ἤρξατο ὁ μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἀγὼν, ὅτε μὲν φανερόν, ὅτε δὲ

λανθάνων, ὅτε — καὶ ἰδίως κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν — ἐξωτερικῶς, καθ' ὃν θεῖα συνάρσει τὸ κακὸν ἤρξατο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑποχωροῦν σημαντικῶς πρὸ τοῦ καλοῦ.

Ἡ σπογγαλιεῖα ἐξησκεῖτο ἐν τῇ Μεσογείᾳ ἤδη κατὰ τὴν γεραρὰν ἀρχαιότητα καὶ ὑφίστατο καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας μέχρι νῦν, ἀλλ' οὐδεμίᾳ ἐποχῇ εἶδε τόσον δυστυχίαν τῶν σπογγαλιεῶν ἢ τὸ τελευταῖον τρίτον τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ παρόντος, καθ' ἣν ὁμως ἤρξατο καὶ ἡ τόσον ἐπιποθουμένη πρὸς τὰ βελτίω τροπή. Κατὰ τὴν εὐτυχεῖ ἐποχῇ, πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σκαφάνδρων, εὕρισκοντο ἐν ἀφθονίᾳ εἰς ὕδατα ἀβαθῆ καὶ βαθῆ, οἱ σπογγαλιεῖς δὲ καὶ ἰδίως οἱ δῦται ἦσαν περιζήτητοι καὶ ἐλάμβανον καλὸν μερίδιον ἐκ τῆς ἐργασίας, κωπηλάται δὲ πολυάριθμοι προσελαμβάνοντο ἀντὶ καλοῦ μισθοῦ ἐκ τῶν περιχώρων. Πάντες δὲ ἐφθβοι, νεανίαι καὶ ἄνδρες μέχρι προβεσηκυίας ἡλικίας ἀπησχολοῦντο εἰς τὸ βοῦτος ἢ εἰς τὴν χειρισμὸν τοῦ κάμακος ἢ τῆς γαγγάβας, τοὺς τρεῖς πατροπαράδοτους καλοὺς τρόπους τῆς σπογγαλιεῖας. Ὀλόκληροι στόλοι σπογγαλιευτικῶν ταχυπλόων πλοίων τοῦ τύπου τῆς κιάφης μετὰ 8 ἕως 10 ὄντων καὶ 5 κωπηλατῶν ἕκαστον ἀνεχώρουσαν κατὰ πᾶν ἕνα μετὰ το Πάσχα ἐκ τῶν λιμένων τῆς Συρίας, ἐκ τῶν νήσων Καλύμνου, Σύμης, Χάλκης, Τήνου, Λέρου, Ἀστυπαλαίας, ἄλλοι δὲ στόλοι σπογγαλιεῶν, ἐργαζομένων διὰ καμάκων καγαβῶν, ἀνεχώρουσαν ἐξ Ἀλικαρνασοῦ, Κρήτης, Ἰδρας, Κρανιδίου, Ἐρμιόης, Σαλαμίνοιο καὶ ἄλλων τόπων εἰς διάφορα μέρη τῆς Μεσογείου, ἐπέστρεφον δὲ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μετὰ τοῦ πληρώματος ὑγίους καὶ εὐφροσύνου καὶ μετὰ πλουσίας λείας εἰς σπόγγους, οὓς ἐπώλουσαν εἰς τοὺς ἐπιτοπίους ἐμπόρους πρὸς ἐξαγωγήν.

[Ἐπεταί συνέχεια.]

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΠΕΡΙ ΑΓΑΜΙΑΣ

Ἐλπίζω, ὅτι ὁ φίλος μοι κ. Χαρίλαος, θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ τῷ ἀποντήσω μερικὰ περὶ ἀγαμίας, ἐπιθυμῶν τοιουτοτρόπως νὰ συμπληρώσω τὰς ἐν τῇ διατριβῇ αὐτοῦ «ἡ ἀγαμία διὰ μέσου τῶν αἰῶνων» ἐκτιθεμένης σκέψεως. Καὶ τοῦτο διότι ἀμφοτέρωθεν διατρέχοντες τὸ αὐτὸ στάδιον μέλλοντες ὅσον οὕτω νὰ εἰσελθῶμεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ὅπου θὰ κληθῶμεν ὑπ' αὐτῆς νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας ἐκ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς μελέτης ἡμῶν ἐκτεσάμεθα.

Ἡ σοφὴ πρόνοια τοῦ Δημιουργοῦ ὑπεράνω παντὸς φυσικοῦ νόμου ἐθήκε τὸν τῆς διατηρήσεως τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐμβίων ὄντων καὶ τῆς αὐτήσεως τοῦ εἶδους.

Ὁ ἄνθρωπος, ὡς λογικὸν ὄν, τὴν πρώτην κατέχων βαθμίδα μεταξὺ τῶν λοιπῶν κτισμάτων καὶ ἀργὰ διὰ τοῦ πολιτισμοῦ ἀναπτυχθεὶς, ἐκάνοισεν τὴν μετὰ τῶν ὁμοίων του ἐπικοινωνίαν, οὕτω δ' ἐτελειοποίησε τὴν ἐνομίαν τῆς οἰκογενείας, ἐφ' ἧς ἐστήριξε τὴν κοινωνίαν κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα τὸ ἔθνος.

Ἡ ἐπίσημος ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἀναγνώρισις τῆς οἰκογενείας τελεῖται διὰ τοῦ γάμου, ὃν ἡ ἐκκλησία μυστηριοποίησασα ἐκήρυξεν ὡς τὴν μόνην πηγὴν τῆς τε θηϊκῆς καὶ ὑλικῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπι τῆς γῆς εὐδαιμονίας. Καὶ ὄντας οὐδεὶς δύναται νὰ εὐρεθῇ, ὅστις νὰ κατηγορήσῃ τὸν ὡραίον τοῦτον σύνδεσμον, ἀφ' οὗ πᾶσα ἐπιπ-

γάζει ἀρετὴ καὶ ἐν ᾧ ὁ τοῦ ἀνθρώπου βίος εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς τελειότητος αὐτοῦ ἀφικνεῖται.

Ἡ ἀγαμία ἀείποτε ἐστιγμητίσθη. Διάσημοι δ' ἐπιστήμονες, ὡς ὁ Buffon, ὁ Sinclair, ὁ Haigard, ὁ Bertillon, ὁ Dehay καὶ ἄλλοι μελετήσαντες ἐπὶ τοῦ βίου τῶν ἀγάμων κατέδειξαν διὰ στατιστικῶν τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα ἡ ἀγαμία ἐπισύρει ἐπὶ τὴν ἀνθρωπότητα.

Εἶναι οὐχ ἥττον ἀληθές, ὅτι σήμερον ὑπάρχουν περιστάσεις, ἂν καὶ ἐξαιρετικά, καθ' ἃς ὁ γάμος γίνεται ἐπιβλαβῆς τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ ἀνθρωπότητι, ἐνεκα ὑγιεινῶν λόγων ἐπιβάλλεται ἐπομένως ἡ ἀγαμία. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι περιστάσεις, καθ' ἃς μετ' εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ ὀφείλει τις νὰ ἀποκαλύπτηται πρὸ τάξεώς· τινος ἀγάμων ὀλόκληρον στρατιὰν τοιούτων θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν, πρὸ τῶν ὀνομάτων τῶν ὁποίων ἡ ἀνθρωπότης κλίνει τὸ γόνυ, εἴαν ἐφρονούμεν, ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία περὶ τούτου εἰς τὸν ἀναγνώστην. Ἐν τούτοις ἂς ὀμιλήσωμεν περὶ αὐτῶν ὀλίγον.

Ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν ἀναφέρει, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν παλαιῶν σοφῶν, ὡς ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Ἀρχιμήδης κλπ., οἱ γυμνοσοφισταί, οἱ βραχμάνοι, οἱ ἱερεῖς τῶν Κελτῶν, ἔμενον ἀγαμοί. Καὶ αὐτὸς δ' οὗτος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις καθηγίσατο τὸν γάμον καὶ τοσοῦτον δι' αὐτοῦ ἀνύψωσε τὸν ἄνθρωπον, συζευθεὶς τὴν ἐκκλησίαν, ἀπέφυγεν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει αὐτοῦ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ θεῖα κηρύγματα του.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂς ἀφήσωμεν τὸν Δόκτωρα Bourgeois νὰ ὀμιλήσῃ, ἵνα μὴ φανῶμεν, ὅτι ἐπαναλαμβάνομεν ὅσα ἄλλοι διετύπωσαν.

«Ὁ γάμος εἶναι ἡ συνήθης καὶ φυσικὴ τοῦ σώφρονος ἀποστολή, τοῦ ἀγνοῦ καὶ τοῦ ἐν τάξει βιοῦντος.» Ἐκ πληρῆς λοιπὸν τὸν ἱερὸν αὐτοῦ προορισμὸν ὅσον διὰ τὴν ἀγαμίαν, μόνον ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσιν ἐπιτρέπεται καὶ τότε εἶναι σεβαστὴ καὶ ἐνδοξος. Ἀρμόζει εἰς σπάνια τινὰ ἄτομα, ἐξ Ἰσοῦ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν μεγάλα, εἰς τοὺς ἀνδρας ἐκείνους, οἵτινες διέρχονται τὸν βίον αὐτῶν ἐν παρθενίᾳ, ὅπως φθάσωσιν εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς καὶ ὅπως ἀνετώτερον ὑψηροτέσωσιν τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ σοφὸς οὗτος ἀνὴρ, ὅστις μέλλει ν' ἀποκαλύψῃ μυστήρια τέως ἀγνωστα, ὁ καλλιτέχνης ἐκείνος, ὁ ὁποῖος προὔρισται νὰ πλάσῃ ἔργα θαυμαστά, ἔλαβον καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ὡς σύζυγον καὶ ἐρωμένην τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην, αἱ ὁποῖαι καὶ μόναι κυοφοροῦσι τὰ μεγάλα ἔργα καὶ τὰ παραδίδουσιν εἰς τὴν αἰωνιότητα. Τίς θὰ τοῦς μεμψῆθῃ; Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν ἀφοσιῶνται εἰς τὴν συντήρησιν τῆς ὀρφανῆς οἰκογενείας, τὴν ὁποίαν τῷ ἐνεπιστεύθησαν μήτηρ καὶ πατὴρ ἀποθνήσκοντες, ἡ δὲ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐργάζονται πρὸς τὸν εὐγενῆ τοῦτον σκοπόν. Τίς θὰ τὸν μεμψῆθῃ; Αἱ ἔγχει αὐταὶ ἀδελφὰ τοῦ ἐλέους, οἱ ἱερεῖς τῆς θρησκείας προσέλθοσιν ὡς ἀδελφοῦς τοῦς ἀσθενεῖς, τοῦς πτωχοῦς, τοῦς ἀνθρώπους ὅλους, καὶ προσφέρουσιν αὐτοῖς τὰ πάντα, σῶμα καὶ ψυχὴν, ὅπως κάλλιον ἀνακουφίσωσιν αὐτοὺς καὶ τοὺς διδάξωσιν εἰς τὸν ἐμπλοιοῦ ἔρωτος ἱεροῦ, τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἔρωτος καὶ ὁ ἔρως οὗτος τοὺς ὑποστηρίζει, τοὺς μεγαλύνει, τοὺς ὠθεῖ εἰς τὰς μεγάλας πράξεις. Τίς θὰ τοὺς μεμψῆθῃ;

Ἄ μάθη ἡ κοινωνία νὰ σέβηται καὶ νὰ τιμᾶ τοὺς ἐνδόξους τούτους ἀγάμους, διότι οὗτοι ἀφοσιῶνται εἰς μεγάλα καὶ ὑψηλὰ καὶ ἀποκαλύπτουσι τὰ λαμπρότερα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως θαύματα. Κατὰ τὴν αἰῶνα τοῦτον, καθ' ὃν αἱ ὀρμαὶ τῆς ἡδονῆς μᾶς ἀπορροφῶσιν, ἀμφιβάλλομεν ἐνίοτε ἂν ὁ ἄνθρωπος θὰ δυνήθῃ νὰ θυσιάσῃ ἑαυτὸν εἰς ἰδέαν τινά, εἰς τὸν ἱερὸν ἔρωτα. Παραδείγματα τοιαῦτα ἀναμνησκουσιν ἡμῖν τὴν ὑπεροχὴν ταύτην τῆς ψυχῆς ἐπὶ τοῦ σώματος.

Ναί, ἔξοχοι φύσεις εἰμποροῦν ἐτι νὰ ὑψωθῶσιν εἰς τὰς αἰθερίους χώρας τοῦ ἰδανικοῦ ἔρωτος, τῆς ἀληθείας, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Εἰμποροῦν ἐκεῖ νὰ ἀγλαΐζωνται καὶ νὰ ἐντρυφῶσιν εἰς ἀρήτους ἡδονάς. Τὸ τόσω πρὸς τὴν σωματικὴν εὐδαιμονίαν ἀσχολούμενον πνεῦμά μας, δὲν δύναται ποσῶς νὰ περιλάβῃ τοὺς θησαυρούς, τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ ἔρωτι ὑποκεκρυμμένους, τὰς γλυκείας ἐκείνας συγκινήσεις, τὰς θείας τοῦ νοῦς θυμηθῆς, τὰς ἀγνάς ἠδουπάθειας καὶ τὰς παραφορὰς καὶ τὰς ἐκστάσεις τῆς ψυχῆς, τῆς ὁμοίας τῷ Θεῷ πεπλάσμενης. Ἐν τῇ στενῇ ταύτῃ συγκοινωνίᾳ, ἡ ψυχὴ εὐρίσκει τὴν ἀληθῆ καὶ πλήρη αὐτῆς ζωὴν. Καὶ βεβαίως, ἐντρυφαί τοιαῦτα ἀντικαθιστῶσι κάλλιστα τὰς ἐν τῇ ὕλῃ ἀπολαύσεις μετὰ τῶν ἀμφιβόλων καὶ τῶν προσκαίρων αὐτῶν ἡδονῶν.

Τελευταῖοντες συμπεραίνομεν, ὅτι ἡ ἀγαμία δὲν πρέπει νὰ καταδικάζεται ἀπολύτως.

Ἐκ Νεαπόλεως τῆ 8 Ἰουλίου 1903.

Γ. Α. Σήφακας

ΜΙΚΡΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ

Γ. Χ. Α. Ἐνταῦθα. — Αὐτὰ παθαίνει ὅστις συχναίνει εἰς τοὺς χορούς. Τώρα διὰ νὰ καθαρῆσθε τὸ φῶρεμά σας ἀπὸ τὰ στίγματα τοῦ κηρίου βάλετε ἐπάνω εἰς τὰς κηλίδας τεμάχιον στυπτοχάρτου καὶ σιδερώσετε μετὰ καυτό σίδηρο. Τὸ κερὶ διαλύεται καὶ κολᾷ ἐπὶ τοῦ χάρτου. Κατόπιν πλύνετε τὸ μέρος μετὰ ὀλίγο σπέρτο. Διὰ τὰ λοιπὰ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν, ἀφοῦ προηγουμένως μᾶς ἀποστείλητε δραχ. 0,50 διὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα.

Ν. Β. Μασσαλίαν. — Διὰ τῆς λέξεως arbitrage δηλοῦσι τὴν ἐπιχείρησιν, δι' ἧς ὁ ἔμπορος, ὁ τραπεζίτης, ὁ κερδοσκοπὸς κερδίζει ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς τιμῆς, ἣτις κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὑπάρχει εἰς δύο διαφόρους ἀγοράς. Καὶ ἂν μὲν χρησιμοποιεῖται μία μόνη μεσάζουσα ἀγορὰ, τότε τὸ arbitrage καλεῖται ἀπλοῦν, ἂν δὲ πλείονες ἀγοραὶ μεσάζουσαι, καλεῖται σύνθετον. — Εἰς τὴν τραπεζικὴν γλῶσσαν τὸ arbitrage εἶνε ἐκλογὴ ἢ πρᾶξις, δι' ἧς ἐκλέγει τις τὴν συμφερωτέραν ὁδόν, διὰ νὰ σύρῃ ἢ νὰ ἐμβάσῃ συναλλαγματικὴν εἰς ξένην ἀγοράν, δηλ. συνίσταται εἰς τὸ ν' ἀγοράσῃ τις ἔμπορ. ὁμολογα εἰς μίαν ἀγοράν, ὅπου ταῦτα εἶνε ὑποτιμημένα διὰ νὰ τὰ μεταπωλήσῃ εἰς ἄλλαν ἀγοράν, ὅπου ζητοῦνται εἰς ἀνωτέραν τιμὴν. Συνεπάγεται δὲ ἡ ἔμμεσος αὕτη συναλλαγὴ τὸν ὑπὸ συμπεροτέρους ὄρους διὰ συμπηφισμοῦ διακαγονισμὸν τῶν λισμῶν καὶ πιστώσεων τῶν διαφόρων ἀγορῶν, τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ. — Εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Χρηματιστηρίου τὸ arbitrage εἶνε ἐπιχείρησις, καθ' ἣν ἀνταλλάσσει τις ἀξίαν χρηματιστηρίου μετ' ἄλλην, πωλῶν τὴν μὲν, ἀγοράζων τὴν δέ. Δηλαδὴ πωλεῖ τις τὴν ἀξίαν, ἣτις ὑποθέτει, ὅτι πρόκειται νὰ ὑψωθῇ. Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη προϋποθέτει ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν διαφόρων ἀγορῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ὑποθέσεων. Ἐκτελεῖται δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἀξιῶν τῶν διαπραγματειομένων εἰς τὸ αὐτὸ χρηματιστήριον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ταυτοχρόνως εἰς ἄλλα. Τέλος γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων χρεωγράφων. — Ἄρκεισθε εἰς ταῦτα;

2987 Ἀθήνας. — Αἱ στήλαι τοῦ Περιόδικου μας δὲν δύναται νὰ φιλοξενήσωσι τὴν διατριβὴν σας ἣτις

ἐμπεριέχει καθαρῶς πολιτικὴν ὕλην. Ἐν τούτοις σὰς εὐχαριστοῦμεν. Εἰς τὸν φίλον σας δὲν ἀπεστείλαμεν τὸ 2ον φύλλον διότι δὲν ἐπλήρωσε τὴν συνδρομὴν του. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς Κρήτης συνδρομητῶν δὲν ἐπλήρωσαν τὴν συνδρομὴν των, δὲν θὰ τοῖς ἀποσταλῆ πλεον τὸ περιοδικόν.

Β. Σ. Παρισίους. Ἡ ἐκκύβευσις τοῦ λαχείου μας θὰ γίνῃ κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἀποδείξεων εἶ· ε· εἰ αὐτοὶ καὶ διὰ τὸ λαχεῖον, ἀλλ' ὅμως κατὰ τὴν ἐκκύβευσιν δὲν θὰ λειφθῶν ὑπ' ὄψιν εἰμὴ οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἀποδείξεων ἐκείνων τῶν χρονολογούμενων ἀπὸ τῆς 1 Μαΐου μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1903.

Π. Δ. Κωνσταντινουπόλιν. — Ὁ γραφίτης εὐρίσκεται εἰς τὰ προτογενῆ ἐοάφη, χαράσσεται εὐκόλως διὰ τοῦ ὄνυχος καὶ ἔχει βάρος 2 γλγ. 250 κατὰ κυβικὸν δεκάμετρον. Εἶνε καλὸς ἀγωγὸς τῆς θερμότητος καὶ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ. Τὸ μέγιστον αὐτοῦ στῶμα κεῖται ἐν Σιθηρίᾳ. Χρησιμεῖ πρὸς κατασκευὴν μολυβδαίων, γίνεται συμπαγῆς καὶ ἐφαρμόζεται οὕτω πρὸς κατασκευὴν τῆς λεγομένης ψυχῆς τῶν μολυβδοκονούλιων, εἰς τὰ ὅποια ἀναλόγως τῆς ἀπαλότητος καὶ τῆς μελαίνης χροιάς τῆς γραφῆς, προσμίγνυται εἰς τὸν γραφίτην λεπτοσάτη κόκκισ εἴτε ἀργύλου κατεργασθείσης μεθ' ὕδατος εἰς πόλτον, εἴτε μέλανος θειούχου ἀντιμονίου. Ὁ γραφίτης χρησιμεῖ πρὸς τούτοις εἰς τὴν γαλβανοπλαστικὴν, εἰς τὴν κατασκευὴν χωνευτηρίων, εἰς τὴν ἐπίχρισιν τοῦ σιδήρου ὅπως φυλαχθῆ ὑπὸ τῆς σκωρίας καὶ πρὸς στίλβωσιν αὐτοῦ καθὼς καὶ τῆς πυρίτιδος. Τεχνητῶς παράγεται κατὰ τὴν ἀπέσταξιν τῶν λιθανθράκων πρὸς παρασκευὴν τοῦ φωταερίου καθαρῶς καὶ κατὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ γυτοσιδήρου.

3113 Βυρηττὸν (Συρίας). — Ἡ ἐπὶ τοῦ λίθου γραφὴ γίνεται κατὰ δύο ἐντελῶς διακεκριμένους τρόπους, εἴτε διὰ χαράξεως τῶν χαρακτήρων ἐπὶ τῆς λιθίνης πλακῶς, εἴτε διὰ τῆς ἐναποτυπώσεως ἐπ' αὐτῆς τοῦ διὰ χημικῆς λεγομένης μελάνης (encre d' autographie) γεγραμμένου πρωτοτύπου. Εἰς τε τὴν χάραξιν, ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ λίθου ἀποτύπωσιν, δεῖον τὸ πρὸς λιθογράφειαν ἀντικείμενον νὰ γραφῆ ἀντιστρόφως ἐπ' αὐτοῦ. Πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως τοῦ οὐσκόλου τῆς ἀντιστρόφου γραφῆς, δυνάμεθα, ἀντὶ ἐπὶ τοῦ λίθου, ἀπ' εὐθείας νὰ γράψωμεν διὰ τῆς χημικῆς μελάνης ἐπὶ χάρτου κοινῆ ἀνεπιέκτου ἐμποτισμοῦ, ὅταν πρόκειται περὶ συνήθους ἐργασίας, ἢ ἐπὶ χημικοῦ λεγόμενου διαφανοῦς χάρτου, ὡσαύτως πρόκειται περὶ λεπτῆς ἐργασίας, ὀλίγον τοῦ χαράγματος διαφερούσης. Ἡ ἐπὶ κοινῆ χάρτου γραφὴ γίνεται συνήθως διὰ τῆς εἰς φιαλίδια πωλουμένης χημικῆς ὑποκιτρίνου μελάνης, ἢ δὲ ἐπὶ τοῦ διαφανοῦς, διὰ τῆς ἀναλυομένης θερμῶ ὕδατι μαύρης χημικῆς μελάνης, πωλουμένης εἰς τεμάχια. — Πρὸς ἐκτύπωσιν ἐργασίας χαρακτῆς, ἀνάγκη πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀντιστρόφου χαράξεως, νὰ γείνη μεταφορὰ ἐκ τῆς πλακῶς, ἔνθα ἢ χάραξις, εἰς ἄλλην πλάκα· γίνεται δὲ αὕτη διὰ τοῦ καλουμένου σινικῆ χάρτου τῆς μεταφορᾶς. Ἀπαλείφεται ἐλαφρῶς ἢ χαρακτὴ πλάξ διὰ μελάνης καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιτίθεται ἐπ' αὐτῆς ὁ σινικὸς χάρτης ἐλαφρῶς ὑγρανθεῖς, οὕτω δὲ ἐναποτυποῦνται ἐπ' αὐτοῦ τὰ χαραχθέντα· ἀφαίρουμεν τότε τὸν χάρτην ἐκείθεν μετὰ προσοχῆς, καὶ ἵνα μὴ ξηρανθῆ τὸν μεταφέρωμεν ἐντὸς βεβρεγ-

μένων χαρτίων καὶ τὸν ἐφαρμόζομεν ἐπὶ ἐτέρας πλακῶς πιέζοντες ἐλαφρῶς. Καὶ τὴν αὐτογραφίαν δυνάμεθα νὰ μεταφέρωμεν εἰς ἄλλην πλάκα, ἀλλὰ τότε ἀντὶ τοῦ σινικῆ χάρτου μεταχειρίζομεθα τὸν κοινὸν διαφανῆ, ἐφ' οὗ συνήθως γράφομεν οἱ αὐτογραφικῆς μελάνης. Δυνάμεθα καὶ ἐκ τῆς πρώτης πλακῶς, ἔνθα ἢ χάραξις, νὰ λάβωμεν ἀντίτυπα, ἅτινα εἶνε πολὺ τελειότερα, πλὴν τούτο εἶνε πολὺ κοπιώδες καὶ συνεπῶς ἀπανηρόν.

Ἡ ἐκ κοινῆ χάρτου μεταφορὰ, ἐργασία διὰ τῆς ὑποκιτρίνου χημικῆς μελάνης γεγραμμένης, γίνεται, ἀφοῦ ὁ χάρτης, ἔνθα ἢ ἐργασία, βραχῆ προηγουμένως δι' ἀραιᾶς διαλύσεως νιτρικοῦ ὀξέως. Οὕτω μετὰ τὴν ἐναποτύπωσιν τῆς γραφῆς ἐπὶ τῆς πλακῶς τοποθετοῦμεν ἕτερον χάρτην ἐπὶ τοῦ πρώτου βεβρεγμένον διὰ ναφθαλίνης καὶ μετὰ τοῦτο πιέζομεν. Μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐγγράφων πλύνομεν τὴν πλάκα δι' ὕδατος καὶ κατόπιν ἐπαλείφομεν αὐτὴν διὰ γόμματος, μετὰ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς ὁποίας πλύνομεν αὐτὴν ἐκ νέου καὶ μετὰ τοῦτο μελανοῦμεν διὰ τοῦ κυλίνδρου δις καὶ τρίς συνεχῶς. — Μετὰ ταῦτα ἐπαλείφομεν τὴν ἐργασίαν διὰ λιθογραφικῆς κόλλης, καὶ ἀμέσως δι' ἀραιᾶς διαλύσεως νιτρικοῦ ὀξέως ὀξειδοῦμεν τὴν πλάκα, καὶ οὕτω στερεοποιῶμεν τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐκτύπωσιν. Ἀφοῦ τέλος καθαρῶς τὰς τυχόν κηλίδας, πλύνομεν ἐκ νέου καὶ ἀρχόμεθα τῆς ἐκτύπωσεως. Ἡ ἐκ τοῦ διαφανοῦς χάρτου μεταφορὰ γίνεται ἀπλῶς, ἐὰν ὑγραίνωμεν ὀλίγον τὸ διαφανῆ καὶ πιέσωμεν ἢ κατόπιν ἐργασία ἐπὶ τῆς πλακῶς πρὸς στέρεωσιν τῆς ἐνατυπώσεως γίνεται πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἄθ. Σπανουδάκην, χρυσοχόον. Ἡράκλειον. — Ὁ λευκόχρυσος τήκεται μόνον ἐν τῇ θερμοκρασίᾳ τοῦ λύχνου δι' ὑδρογόνου καὶ ὀξυγόνου, κατὰ νεωτέρας δὲ παρατηρήσεως εἰς 1779° καὶ ἐξαερεῦται περαιτέρω θερμαινόμενος· εἶνε ἐπιδεικτικὸς σφρηλασίης καὶ ἐκτάσεως, συγκροτεῖται διάπυρος ὢν ὡς ὁ σίδηρος. ἔχει εἰδ. βάρ. 21,5, δὲν προσβάλλεται ὑπὸ οὐδενὸς ὀξέως εἰμὴ μόνον ὑπὸ τοῦ βασιλικῆ ὕδατος, δὲν ὀξειδοῦται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ὀξυγόνου καὶ ἐν τῇ ὑψίστῃ θερμοκρασίᾳ, προσβάλλεται ὅμως κατ' ἐπιφανείαν ὑπὸ τηκεμένων καυστικῶν ἀλκαλίων καὶ νίτρου· ἀφ' ἐτέρου ὅμως ἐνοῦται εὐκόλως μετὰ θείου, μολυβδου, ὑδραργύρου, ἀρσενικοῦ καὶ μετάλλων, διὸ δὲν πρέπει νὰ θερμαίνωνται τὰ τοιαῦτα ἐντὸς χωνευτηρίου ἐκ λευκοχρύσου.

Τὸ σιγαρόχαρτον «ΚΑΡΔΑΜΗ», πρώτῃν φορὰν εἰς τὴν Κρήτην, εἶνε ἐκτάκτου ποιότητος, λεπτόν, ὑγιεινόν καὶ γλυκύτατον εἰς τὸ φουμάρισμα. Ζητήσατέ το ἀπὸ ὅλα τὰ καπνοπωλεῖα τῆς πόλεώς μας. Διὰ χονδρικήν πώλησιν εἰς τὸ ἐργαστάσιον **Ἰαν. Καρδαμάκη**, ἐν Χανίοις, παραπλεύρως τοῦ Ἀγγλικῆ Τηλεγραφεῖου.

Οἱ θεριακλήδες τῶν Χανίων θὰ δυνηθῶσι νὰ ικανοποιήσωσι τὸ γούστο τῶν ὅσον καὶ ἂν τούτο εἶνε ἰδιότροπον, τότε μόνον ὅταν προμηθευθῶσι τὰ καπνὰ καὶ σιγαρέττα των ἀπὸ τὸ καπνοπωλεῖον **ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ** τὸ ὅποιον κεῖται ἐπὶ τῆς προκυμαίας, παραπλεύρως τοῦ καφφενεῖου «Βόσπορος» καὶ οὐ τινος τὰ προϊόντα ἀπέκτησαν γενικὴν φήμην ἕνεκα τῆς τελειότητος αὐτῶν καὶ τῆς ἀπαραιμίλλου κομψότητος.